

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

Ι' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΉΑ'

Πέμπτη 27 Μαρτίου 2003

Αθήνα, σήμερα στις 27 Μαρτίου 2003, ημέρα Πέμπτη και ώρα 11.22' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα το δελτίο επικαίρων ερωτήσεων της Παρασκευής 28 Μαρτίου 2003.

Α. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Πρώτου Κύκλου (Άρθρο 130 παρ.2 & 3 Καν. Βουλής)

1. Η με αριθμό 496/26-3-2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Φραγκλίνου Παπαδέλλη προς τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικά με τα προβλήματα στατικότητας και ασφαλείας του κτιρίου που στεγάζεται το Τεχνικό Επαγγελματικό Εκπαιδευτήριο Λέσβου.

2. Η με αριθμό 497/26-3-2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Χρήστου Μαργογιαννάκη προς τον Υπουργό Γεωργίας, σχετικά με την αποζημίωση των πληγέντων από την πρόσφατη κακοκαιρία παραγωγών εσπεριδοειδών του Νομού Χανίων.

3. Η με αριθμό 508/26-3-2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Άγγελου Τζέκη προς τον Υπουργό Ανάπτυξης, σχετικά με το κλείσιμο των μεταλλείων στην περιοχή Μαύρες Πέτρες Χαλκιδικής, την απόλυση των εργαζομένων κλπ.

4. Η με αριθμό 512/26-3-2003 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Μαρίας Δαμανάκη προς τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης, σχετικά με τον πόλεμο στο Ιράκ, την ενδεχόμενη εισροή προσφύγων κλπ.

Β. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Δεύτερου Κύκλου (Άρθρο 130 παρ.2 & 3 Καν. Βουλής)

1. Η με αριθμό 495/26-3-2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Βασιλείου Τσιλικά προς τον Υπουργό Πολιτισμού, σχετικά με την ίδρυση Μουσείου Αχελώου στο Νομό Καρδίτσας κλπ.

2. Η με αριθμό 493/26-3-2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Σπυρίδωνος Σπύρου προς τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας, σχετικά με την ολοκλήρωση των έργων κατασκευής του Νέου Νομαρχιακού Νοσοκομείου Κέρκυρας.

3. Η με αριθμό 511/26-3-2003 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Ασημίνας Ξηροτύρη-Αικατερινάρη προς τον Υπουργό Ανάπτυξης, σχετικά με τη λήψη μέτρων αντιμετώπισης των προβλημάτων

στον τουρισμό κλπ.

4. Η με αριθμό 503/26-3-2003 επίκαιρη ερώτηση του Ανεξάρτητου Βουλευτή κ. Γεωργίου Καρατζαφέρη προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, σχετικά με τις διευκολύνσεις που παρέχει η χώρα μας στον πόλεμο κατά του Ιράκ κλπ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην

ΕΙΔΙΚΗ ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ

Ανακοινώσεις του Πρωθυπουργού κ. Κωνσταντίνου Σημίτη και συζήτηση, σύμφωνα με το άρθρο 142Α του Κανονισμού της Βουλής, για την πρόσφατη Σύνοδο του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τον πόλεμο στο Ιράκ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Διάσκεψη των Προέδρων προτείνει για την καλύτερη οργάνωση της συζήτησεως να διατεθεί χρόνος είκοσι, είκοσι δύο λεπτών στον Πρωθυπουργό, δεκαπέντε λεπτών στους Αρχηγούς των Κομμάτων και να κλείσει τη συζήτηση ο Πρωθυπουργός με χρόνο δέκα λεπτών.

Συμφωνεί το Σώμα;

ΠΟΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το Σώμα συνεφωνήσε.

Ο Πρωθυπουργός κ. Κωνσταντίνος Σημίτης έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης):

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω στην αρχή αυτής της συνεδρίασης να εκφράσω τη λύπη μου για τους νεκρούς και τα αθώα θύματα του πολέμου και την ελπίδα μου ότι ο πόλεμος, οι εχθροπραξίες, θα τελειώσουν το ταχύτερο δυνατόν.

Κυρίες και κύριοι, θα ήθελα στην αρχή της συζήτησης να διευκρινίσω –γιατί διαπίστωσα ότι υπάρχουν συγχύσεις– ποιος είναι ο ρόλος της Ελλάδας ως Προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επειδή γίνονται προτάσεις η Ελλάδα να παρέμβει στα Ηνωμένα Έθνη, η Ελλάδα ως Προεδρία να αναλάβει τη μία ή την άλλη πρωτοβουλία.

Η Προεδρία έχει ένα συγκεκριμένο ρόλο. Η Προεδρία σύμφωνα με την παράδοση η οποία έχει διαμορφωθεί στην Ένωση, οφείλει να ασκεί ένα ρόλο εξισορρόπησης των αντιτιθέμενων απόψεων, συμβιβασμού και σύνθεσης. Η Προεδρία είναι εκείνη η οποία επιδιώκει να βρει την κοινή γραμμή. Δεν αποφασίζει η Ελλάδα ως Προεδρία ποια είναι η άποψη της Ένωσης. Δεν προβαίνει η Ελλάδα ως Προεδρία στην έκφραση της μίας ή της άλλης άποψης, όταν υπάρχουν αντιτιθέμενες απόψεις. Δεν μπορεί να πει ότι αυτοί έχουν δίκιο και ότι οι άλλοι έχουν άδικο. Η Προεδρία έχει υποχρέωση να αφίσταται από τοποθετήσεις, εάν δεν έχει κάνει ανταλλαγή απόψεων και δεν έχει επιτύχει ένα ορι-

σμένο εύρος συμφωνίας.

Ο κύριος ρόλος της Προεδρίας είναι να προστατεύσει αυτό που θεωρεί η Ένωση –και πιστεύω πολύ σωστά– ένα σημαντικό αγαθό, την κοινή πορεία, την κοινή προσπάθεια, την κοινή αντιμετώπιση από την Ένωση, να μην επιτρέψει νέες διαχωριστικές γραμμές στα μέλη, αλλά να οδηγεί προς μία κατεύθυνση συνεννόησης και σύνθεσης.

Αυτό ακολουθήσαμε ως Προεδρία. Και επειδή ακολουθήσαμε αυτό ως Προεδρία, στο θέμα του Ιράκ είχαμε τρεις επιτυχίες, ας μου επιτραπεί να πω. Και στο Συμβούλιο των Γενικών Υποθέσεων υπήρξε κοινή δήλωση και το έκτακτο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έκανε μια κοινή δήλωση και το Εαρινό Συμβούλιο έκανε μια κοινή δήλωση. Και στις τρεις περιπτώσεις υπήρχαν πολλοί, οι οποίοι έλεγαν ότι αυτό δεν θα ήταν δυνατό. Όλα αυτά δεν σημαίνουν όμως ότι η Ελλάδα δεν έχει άποψη, ότι δεν έχει συγκεκριμένη πολιτική, ότι δεν συμμετέχει στη διαμόρφωση απόψεων η οποία γίνεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση με μια συγκεκριμένη θέση. Η δέσμευσή μας από το ρόλο ως προεδρεύουσας χώρας είναι να μην προτάσουμε τη θέση μας, όταν ασκούμε το ρόλο της Προεδρίας και βεβαίως όταν παρουσιάζουμε τον απολογισμό της Προεδρίας της Ένωσης, να παρουσιάσουμε τον απολογισμό της Ένωσης και όχι τη δική μας θέση ως απολογισμό της Ένωσης.

Θα ασχοληθώ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πρώτα με το Εαρινό Συμβούλιο. Το Εαρινό Συμβούλιο που πραγματοποιείται στις Βρυξέλλες, έχει, όπως ξέρετε, ως αντικείμενο την εξέταση της οικονομικής και κοινωνικής κατάστασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την εφαρμογή της αναπτυξιακής πολιτικής που είναι η στρατηγική της Λισαβόνας. Πραγματοποιείται κάθε χρόνο, είναι η τρίτη σύνοδος με το συγκεκριμένο αυτό αντικείμενο. Ορισμένες χώρες –και μάλιστα αυτές οι οποίες υποστήριζαν ότι πρέπει να υπάρξει άμεση στρατιωτική παρέμβαση στο Ιράκ– δεν ήθελαν την πραγματοποίηση του Εαρινού Συμβουλίου. Η Ελληνική Προεδρία, αφού έκανε και ένα γύρο συνενώσεων, δεν συμφώνησε με αυτήν την άποψη. Μας ενδιαφέρουν βεβαίως άμεσα οι εξελίξεις στο Ιράκ. Αυτό όμως δε σημαίνει ότι πρέπει να εγκαταλείψουμε κάθε άλλη ενασχόληση, τις πολιτικές μας και ιδιαίτερα σήμερα στην εποχή της ύφεσης, τις οικονομικές πολιτικές και τις πολιτικές καταπολέμησης της ανεργίας. Αν το κάναμε αυτό, η Σύνοδος Κορυφής θα γινόταν θύμα του πολέμου και δεν έπρεπε. Δεν έπρεπε να υποβαθμίσουμε μια προσπάθεια, η οποία γίνεται χρόνια τώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Έτσι θα εξυπηρετούσαμε αποκλειστικά εκείνους οι οποίοι θέλουν να τονίσουν την αδυναμία της Ένωσης. Εμείς πιστεύουμε στην Ένωση γι' αυτό και προχωρήσαμε στη σύγκληση του Συμβουλίου. Ελέγγο ότι δεν θα έρθουν. Ήρθαν όλοι και στο έκτακτο και στο τακτικό Εαρινό Συμβούλιο.

Κυρίες και κύριοι, είναι γνωστό ότι όλα τα μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαιτσαν τον αφοπλισμό του Ιράκ και την καταστροφή των όπλων μαζικής καταστροφής που πιθανώς διέθετε. Είναι γνωστό επίσης ότι υπήρχαν έντονες διαφωνίες για τον τρόπο και το χρόνο που θα πραγματοποιηθεί ο αφοπλισμός. Το θέμα είχε συζητηθεί επανειλημμένως στο Συμβούλιο Ασφαλείας χωρίς να προκύψει συμφωνία. Ξέρουμε όλοι ότι εντάθηκαν οι διαφωνίες μεταξύ Γαλλίας και Αγγλίας. Θα ήταν έως μάταιο, θα ήταν επιτόλαιο η Προεδρία να ασχοληθεί με αυτό ακριβώς το θέμα, το οποίο απασχολούσε αυτές τις χώρες στο Συμβούλιο Ασφαλείας. Θα ήταν μια επανάληψη του αδιεξόδου, θα υποδήλωνε αδυναμία. Και γι' αυτό η Προεδρία θεώρησε ότι μετά την έναρξη της στρατιωτικής σύγκρουσης, μια που αυτή ήταν δεδομένη, θα έπρεπε να σκεφθούμε παραπέρα, να σκεφθούμε το μέλλον. Μπορεί κάποιος να πει: «Μα, σκεφτόσαστε το μετά τον πόλεμο;». Ναι. Διότι υπάρχουν μεγάλοι κίνδυνοι από τις εξελίξεις αυτές.

Ο πρώτος μεγάλος κίνδυνος είναι ο ΟΗΕ να υποβαθμιστεί και να διαλυθεί τελείως.

Ο δεύτερος μεγάλος κίνδυνος είναι να διαλυθεί το Ιράκ.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Και πλιάτσικο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρακαλώ, μη διακόπτετε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Ο

τρίτος μεγάλος κίνδυνος είναι να γενικευθεί η κρίση στην περιοχή.

Αυτά ακριβώς πρέπει να δούμε, μια και έχει διαμορφωθεί αυτή η κατάσταση όπου δεν υπάρχει συνεννόηση, για να μην υπάρξουν και σε αυτά τα θέματα νέες διαφωνίες, για να είναι σαφείς οι κοινές επιδιώξεις, για να περιορίσουμε τις επιπτώσεις του πολέμου και τις αλυσιδωτές κρίσεις.

Όπως ξέρετε, λοιπόν, το Συμβούλιο αποφάσισε μία κοινή θέση στην οποία επισημαίνονται η ανάγκη διαφύλαξης της εδαφικής ακεραιότητας του Ιράκ. Αυτό σημαίνει ότι οποιεσδήποτε ενέργειες, άρα και ενέργειες της Τουρκίας ή άλλης χώρας, οι οποίες αποτελούν εισβολή και κατάληψη είναι παράνομες. Και σε αυτές τις ενέργειες....

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Σαν το Κόσσοβο.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρακαλώ, να μη θορυβείτε. Να σέβεστε όποιον είναι στο Βήμα και έχει το λόγο.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Και τη νοημοσύνη μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Καλώς, είστε η μόνη νοήμων εδώ! Μπράβο σας!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης):

... η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το δεύτερο είναι η ανάγκη αντιμετώπισης των σοβαρών ανθρωπιστικών προβλημάτων που θα προκύψουν από την κρίση, καθώς και η ανάγκη αλληλεγγύης ως προς τις χώρες που θα πληγούν από αυτή. Και η Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και η Ελλάδα έχουν ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα για τη βοήθεια προς τους πληθυσμούς του Ιράκ. Αν θέλετε, μπορώ να σας αναφέρω μερικά στοιχεία.

Το τρίτο και πιο κεντρικό σημείο είναι η επανάληψη από όλους –θέλω να το τονίσω, από όλους– του κεντρικού ρόλου των Ηνωμένων Εθνών τόσο για την αντιμετώπιση της ιρακινής κρίσης όσο και γενικότερα για την αντιμετώπιση των προβλημάτων στο διεθνές σύστημα.

Λέγεται στην απόφαση ότι το Συμβούλιο Ασφαλείας θα πρέπει να δώσει εντολή στα Ηνωμένα Έθνη για τη μετά τον πόλεμο περίοδο. Και αυτό δεν αφορά απλώς κάποιες κατασκευές, αφορά τη γενική πολιτική και οικονομική ανασυγκρότηση και τη διαχείριση όλων ανεξαιρέτως των θεμάτων που σχετίζονται με τις επιπτώσεις του πολέμου. Τα Ηνωμένα Έθνη πρέπει να είναι εκείνα που θα βρίσκονται στο επίκεντρο της όλης προσπάθειας.

Τονίζεται, επίσης, η ανάγκη αναζωογόνησης της ειρηνευτικής διαδικασίας στη Μέση Ανατολή, η αποφασιστικότητά μας να ενισχύσουμε την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική άμυνας, αλλά και η σημασία των διατλαντικών σχέσεων που θα πρέπει να εξεταστούν.

Κάποιοι είπαν ότι όλη αυτή η ενασχόληση με τα μελλοντικά προβλήματα είναι μία υποκρισία. Δεν είναι υποκρισία. Διότι είναι σαφές ότι στο κύριο πρόβλημα υπήρχε αδιέξοδο. Η συζήτηση πάνω στο κύριο πρόβλημα δεν είχε νόημα. Έπρεπε, λοιπόν, να στρέψουμε την προσοχή μας στα σημαντικά για το αύριο. Και η Ευρωπαϊκή Ένωση έπρεπε να δώσει ένα μήνυμα, ένα μήνυμα για την επάνοδο της ειρήνης στην περιοχή και την αντιμετώπιση των συνεπειών του πολέμου. Αυτό και δώσαμε.

Υπάρχει διάσπαση στην Ευρώπη; Ναι, όμως δεν θα την ξεπεράσουμε εντεινόντάς την, αλλά επιδιώκοντας να αναδείξουμε τα σημεία συνεργασίας και συμπόρευσης.

Η απόφαση που πήραμε για το Ιράκ είναι μία απόφαση που στηρίζεται στην σκέψη ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει λόγο στα διεθνή πράγματα. Είναι και αυτό μία συμβολή στην προσπάθεια διαμόρφωσης μίας ισορροπημένης ευρω-ατλαντικής σχέσης, όπου η Ευρωπαϊκή Ένωση διατηρεί την αυτονομία της. Έχει δικές της πρωτοβουλίες, έχει δικό της ρόλο. Αυτόν που θέλουμε εμείς, τα μέλη, μία αυτόνομη Ένωση.

Αυτό προκύπτει και από άλλα δύο σημεία. Στα συμπεράσματα αναφέρεται για παράδειγμα ότι θα πρέπει να διερευνήσουμε από κοινού τη συνεργασία, όσον αφορά την έρευνα στον τομέα της άμυνας, όπως και την ανάπτυξη και προμήθεια συστημάτων άμυνας. Είναι ένα πρώτο μεγάλο βήμα. Θα ήθελα να υπενθυμίσω ότι η Ελλάδα έχει υποστηρίξει, μαζί με άλλους, τη σκοπιμότητα όχι μόνο της ευρωπαϊκής ασφάλειας, αλλά και της ευρω-

παϊκής άμυνας. Χωρίς δύναμη αποτροπής κάθε εξωτερική πολιτική στην κρίσιμη στιγμή δεν μπορεί να είναι αποτελεσματική.

Κυρίες και κύριοι, αυτές τις μέρες στα Σκόπια θα αναλάβει ευρωπαϊκή δύναμη το ρόλο του μεσολαβητή. Με ευρωπαϊκή ειρηνευτική δύναμη, για πρώτη φορά στην ιστορία της Ευρώπης! Κι αυτό είναι ένα βήμα.

Ποια είναι η επιδίωξή μας; Η επιδίωξή μας είναι να αποκαταστήσουμε το ταχύτερο στο διεθνές επίπεδο μια λειτουργία των διεθνών σχέσεων που είναι ευρύτερα αποδεκτή. Αυτό προϋποθέτει, όπως είπα πριν, ότι τα Ηνωμένα Έθνη θα δώσουν τις κεντρικές κατευθύνσεις για το τι θα ισχύσει μετά τον πόλεμο στο Ιράκ. Η επάνοδος από μία αμφισβητούμενη σε μια αναμφισβήτητη διεθνή νομιμότητα θα επιτευχθεί εάν είναι ξεκάθαρο ότι τα Ηνωμένα Έθνη αναλαμβάνουν πάλι τον κεντρικό ρόλο.

Κυρίες και κύριοι, η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι υπό συνεχή διαμόρφωση, γι' αυτό κι η εξέλιξή της είναι μια πρόκληση, μια πρόκληση και στη σκέψη και στην αξιοποίηση της γνώσης κι εμπειρίας, στην αναζήτηση ενός μέλλοντος με ευημερία κι ασφάλεια. Ο πόλεμος του Ιράκ είναι τμήμα αυτής της πρόκλησης. Γι' αυτό δεν αρκεί να περιοριστούμε στο να τον επικροτήσουμε ή να τον καταδικάσουμε. Θα πρέπει να δούμε και τη μελλοντική προοπτική για την Ευρώπη και τον κόσμο. Στο σύγχρονο κόσμο επιδιώκουμε να δώσουμε τέλος στους πολέμους, στην κυριαρχία του τρόμου, στις απειλές για τον άνθρωπο και το περιβάλλον και αυτό με το να δημιουργήσουμε κανόνες και αρχές παγκόσμιας διακυβέρνησης.

Τα Ηνωμένα Έθνη είναι το καλύτερο παράδειγμα, αλλά τα Ηνωμένα Έθνη δεν έχουν καταφέρει ακόμη να γίνουν αποτελεσματικά και δεν πρόκειται σύντομα να το πετύχουν, γιατί οι εθνικοί εγωισμοί είναι ακόμη ισχυροί. Αλλά γι' αυτό είναι επιβεβλημένο να ενισχύσουμε το ρόλο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να συμβάλλουμε έτσι σε ευρωπαϊκό και μέσα από το ευρωπαϊκό σε παγκόσμιο επίπεδο στην κατοχύρωση διαδικασιών ειρήνης, συνεργασίας και προόδου.

Η Σύνοδος Κορυφής των Βρυξελλών έδειξε ότι, παρά τις διαφορές, η Ευρώπη αποτελεί για μας, την Ελλάδα, αλλά και για τους Ευρωπαίους, την πιο σημαντική δυνατότητα να αποφύγουμε ένα μονοπολικό κόσμο, -δεν τον θέλουμε- όπου μία υπερδύναμη έχει την αποκλειστική ευθύνη της κοινωνίας «κόσμος». Δεν το θέλουμε. Είναι η δυνατότητα της Ευρώπης να δημιουργήσει ένα πολυπολικό κόσμο κι αυτήν τη δυνατότητα πρέπει να την κρατήσουμε ανοιχτή με πρωτοβουλίες, συνεργασία και πεποίθηση στο δικό μας μέλλον.

Κυρίες και κύριοι, ας έρθω τώρα στη δικιά μας θέση. Η Ελλάδα έχει άποψη στο θέμα του Ιράκ. Επεδίωξε με μακρές συνεννοήσεις που προηγήθηκαν της στρατιωτικής επέμβασης, να αποφύγει τον πόλεμο διερευνώντας δυνατούς συμβιβασμούς ή λύσεις. Δεν επέτυχε, όπως δεν επέτυχαν κι άλλες προσπάθειες. Θεωρούμε τη χρήση βίας στις διεθνείς σχέσεις μόνο ως ένα ύστατο μέσο κι επιτρέπεται μόνο στις περιπτώσεις εκείνες που ορίζει ο Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών. Η χρήση βίας, όταν δεν εξυπηρετεί την αυτοάμυνα, προϋποθέτει τη νομιμοποίηση των Ηνωμένων Εθνών. Γι' αυτό και στην περίπτωση του Ιράκ θεωρούσαμε ότι θα πρέπει να υπάρχει μια σαφής διαπίστωση, εντολή από τα Ηνωμένα Έθνη για μία στρατιωτική παρέμβαση, αφού προηγουμένως εξαντληθούν όλες οι άλλες δυνατότητες και ιδίως οι δυνατότητες εκείνες τις οποίες δημιουργούσαν οι έλεγχοι από τους επιθεωρητές των Ηνωμένων Εθνών.

Είμαστε κατά του πολέμου. Ο πόλεμος, όπως ξεκίνησε, είναι ένας πόλεμος ο οποίος θα μπορούσε να είχε αποφευχθεί. Και είμαστε κατά του πολέμου όχι μονάχα για το θέμα της διεθνούς νομιμότητας, αλλά γιατί έχουμε ζήσει επανειλημμένα στην ιστορία μας το τι σημαίνει πόλεμος, ότι σημαίνει θανάτους, καταστροφές, άρνηση των ανθρωπίνων αξιών, την εγκαθίδρυση τυφλής βίας και αυθαιρεσίας.

Με την έναρξη του πολέμου αμέσως τονίσαμε την ανάγκη να προστατευτούν οι άμαχοι, να υπάρξουν όσο το δυνατόν λιγότερα θύματα μεταξύ του πληθυσμού, να υπάρξει ανθρωπιστική βοήθεια, να περιοριστούν οι επιπτώσεις των επιχειρήσεων.

Η Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης υποστήριξε επίσης παρόμοιες θέσεις.

Κυρίες και κύριοι, ο πόλεμος -κατά τη δική μας άποψη- δεν γίνεται με έγκριση του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ. Η Ελλάδα δεν συμμετέχει με κανέναν τρόπο στις επιχειρήσεις. Η θέση μας είναι να στηρίζουμε και να ενισχύουμε τη διεθνή νομιμότητα. Αυτή είναι η πάγια και σταθερή θέση μας! Αυτή η θέση μας συνδέεται άρρηκτα με τα εθνικά μας θέματα. Με βάση αυτήν τη θέση δίνουμε τον αγώνα για την Κύπρο επί τρεις δεκαετίες! Η Ελλάδα υποστηρίζει -και πρέπει να υποστηρίζει- αυτή τη θέση σταθερά και όχι επιλεκτικά. Μόνο έτσι έχουν κύρος και αξιοπιστία οι απόψεις μας, μόνο έτσι υπηρετούμε το εθνικό συμφέρον!

Ο σεβασμός στη διεθνή νομιμότητα ταυτόχρονα με το σεβασμό των διμερών συνθηκών είναι μια ενιαία πολιτική. Είναι μία και ενιαία πολιτική, που έχει γνώμονα την αρχή «πρώτα η Ελλάδα». Είναι η αρχή, η οποία διασφαλίζει τα εθνικά μας συμφέροντα. Δεν μπορούμε, εάν θέλουμε να προασπίσουμε αποτελεσματικά το εθνικό συμφέρον, από τη μια πλευρά να υπονομεύουμε τη διεθνή νομιμότητα και από την άλλη πλευρά να υπονομεύουμε τις συμμαχίες μας, όπως προκύπτουν από τις διεθνείς συνθήκες. Λέμε και το «ναί» και το «όχι» εκεί που χρειάζεται!

Σε αυτήν τη συγκυρία ο σεβασμός της διεθνούς νομιμότητας ταυτόχρονα με την τήρηση των διμερών συνθηκών είναι η μόνη πολιτική, που έχει εσωτερική συνοχή. Είναι η μόνη πολιτική, που προασπίζει, διασφαλίζει και ενισχύει το εθνικό συμφέρον. Ακολουθούμε αυτήν την πολιτική σταθερά και δεν θα την αλλάξουμε τώρα. Δεν παίζουμε και δεν κάνουμε πειράματα για το εθνικό μας συμφέρον! Η Ελλάδα δεν είναι μόνη της στον κόσμο και αυτό πρέπει να το καταλάβουμε! Δεν μπορούμε να θεωρούμε τους εαυτούς μας ότι βρισκόμαστε εκτός διεθνών καταστάσεων και να σχεδιάζουμε όπως θέλουμε. Διασφαλίζουμε τις συμμαχίες, που με συστηματική εργασία έχουμε σφυρηλατήσει. Τα εθνικά μας θέματα παραμένουν πάντα στην πρώτη γραμμή!

Κυρίες και κύριοι, η καταστροφή που αποτελεί ο πόλεμος έχει προκαλέσει ένα κύμα αγανάκτησης, αλλά και ανασφάλεια και αβεβαιότητα για το μέλλον. Πρώτα απ' όλα, θέλω να διαπιστώσω ότι το κίνημα για την ειρήνη εδώ και αλλού, οι διαδηλώσεις της νεολαίας, η κινητοποίηση της κοινωνίας των πολιτών, που δείχνουν τη μεγάλη αποστροφή του λαού για τον πόλεμο, είναι μια θετική εκδήλωση. Είναι μια θετική εκδήλωση για την κοινωνία μας, γιατί όχι μονάχα δίνουν μηνύματα, αλλά δίνουν και τον παλμό, που διαπνέει αυτήν την κοινωνία.

Όμως, ταυτόχρονα πρέπει να είμαστε ψύχραιμοι. Να εκφράζουμε τη γνώμη μας, να εκφράζουμε τη θέλησή μας, αλλά να κρατάμε με αυξημένη ευαισθησία το τιμόνι της λογικής. Φωνές, οι οποίες προβλέπουν την οικονομική καταστροφή και ότι η Ελλάδα χρειάζεται έκτακτα μέτρα, δεν συμβάλλουν σε τίποτα! Μόνο αρνητική επίδραση έχουν, όπως και οι διαμαρτυρίες που αποσκοπούν να αποτραβηχτεί η Ελλάδα από όλες τις συμμαχίες της, να διασπάσει -άκουσα- και την Ευρωπαϊκή Ένωση με το να πάρει η Προεδρία από μόνη της πρωτοβουλίες. Όλα αυτά είναι κινήσεις, οι οποίες θα μας οδηγήσουν στο περιθώριο. Η απομόνωση ταιριάζει σε περιθωριακούς, που αρκούνται στο περιθώριο!

Εμείς, επειδή δεν θέλουμε να είμαστε έρμαια άλλων, επειδή θέλουμε το μέλλον μας να εξαρτάται από τους σχεδιασμούς μας και όχι από την τύχη και τις πρωτοβουλίες τρίτων, επειδή δεν θέλουμε η σύμπτωση ή οι φρονήσεις άλλων να κυριαρχούν τη δική μας θέση, είμαστε αντίθετοι και απορρίπτουμε κάθε ενέργεια και πολιτική περιθωριοποίησης!

Υποστηρίζουμε σταθερά ότι πρέπει να πράττουμε με σύνεση, με οξυδερκεία αυτό που συμφέρει τη χώρα, πρώτα η Ελλάδα, και να διαμορφώνουμε την εξωτερική πολιτική της χώρας σε τρόπο, ώστε να ισχυροποιούμε διαρκώς τη θέση της. Δεν μπορεί εμείς να γίνουμε τμήμα της κρίσης και τμήμα του προβλήματος. Δεν μπορεί όταν η κρίση εκτείνεται όλο και περισσότερο να προσθέσουμε και εμείς ένα άλλο πρόβλημα για να αναδειχθούμε, να έχουμε φυσιογνωμία. Ποια ανάδειξη και ποια φυσιογνωμία; Στο περιθώριο θα πάμε. Στο περιθώριο μέσα σε όλες τις διεθνείς διαδικασίες, όπου τώρα έχουμε παρουσία και έχουμε κύρος. Το δείχναν οι τρεις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ισχυροποιούμε τη θέση μας και αυτό κάνουμε αυτές τις ημέρες. Η Ελλάδα δεν έχει λόγο να φοβάται και να ανησυχεί. Έχει όπλα για να αντιμετωπίσει την όποια έκτακτη κατάσταση. Έχει όπλα την ισχυρή διεθνή της θέση, την οικονομική της πρόοδο, τις Ένοπλες Δυνάμεις, οι οποίες είναι εξοπλισμένες καλύτερα από ποτέ. Είμαστε σε θέση να αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά τις εξελίξεις. Γι' αυτό πρέπει με ψυχραιμία και αυτοπεποίθηση να δούμε το μέλλον, γι' αυτό πρέπει με ψυχραιμία και αυτοπεποίθηση να αντιμετωπίσουμε τις εξελίξεις, αλλά να ξέρουμε ότι μπορούμε μέσα στο πλαίσιο που ζούμε να ελέγξουμε αυτές τις καταστάσεις και να προχωρήσει η Ελλάδα και στα εθνικά της θέματα και στην οικονομική της πρόοδο και στην ευημερία της.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας, κ. Κώστας Καραμανλής, έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όλοι μας, όλοι οι Έλληνες αισθανόμαστε βαθιά θλίψη για τις ανθρώπινες ζωές, που χάνονται στο Ιράκ.

Θέλαμε τον ειρηνικό αφοπλισμό του δικτατορικού καθεστώτος του Ιράκ, την ανάμικτη μετάβαση σ' ένα δημοκρατικό Ιράκ, την ειρηνική επίλυση της κρίσης. Η Ελλάδα, με πρωτοπόρο τη νέα γενιά που βγήκε αυθόρμητα στους δρόμους, είπε το δικό της «όχι» στον πόλεμο.

Λυπούμαστε, γιατί τελικά υποχώρησε η διπλωματία και άνοιξε η πόρτα στη φρίκη του πολέμου. Είναι λυπηρό –αλλά θέλω να τονίσω ότι είναι και απογοητευτικό– το γεγονός ότι ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση μπόρεσε να σταθεί στο ύψος των περιστάσεων ούτε ο Ο.Η.Ε. κατάφερε να ηγηθεί αποτελεσματικής, ειρηνικής προσπάθειας.

Βρισκόμαστε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ήδη μπροστά σε γεγονότα που θέλαμε να είχαν αποτραπεί, αλλά το ρολόι του χρόνου δεν μπορεί να γυρίσει πίσω. Εξίσου βέβαιο είναι ότι ακολουθούν εξελίξεις μείζονος σημασίας για τον κόσμο, στον οποίο ζούμε, για τον Ο.Η.Ε., για την Ευρωπαϊκή Ένωση, για το γεωστρατηγικό περίγυρο της χώρας μας. Γι' αυτό θέλω εξαρχής να τονίσω ότι είναι επιτακτική ανάγκη να ενισχύσουμε ακόμα περισσότερο την εθνική ομοψυχία, να διαμορφώσουμε ενιαία εξωτερική πολιτική, που να υπηρετεί –και να υπηρετεί αποτελεσματικά– τα άμεσα και μακρόπνοα εθνικά συμφέροντα. Η συνεννόηση είναι πάντα εθνικά επωφελής. Βάλαμε πολλές φορές πλάτη σε κυβερνητικές προσπάθειες, για να στηρίξουμε τα συμφέροντα της πατρίδας. Και αυτό θα το κάνουμε σε κάθε περίπτωση.

Απόλυτη προτεραιότητά μας ήταν, είναι και θα είναι η προοπτική του τόπου, η προοπτική των Ελλήνων, η εθνική ομοψυχία. Γι' αυτό θέλω να επαναλάβω ότι είναι ανάγκη να ενημερώνεται έγκαιρα, υπεύθυνα και σε βάθος η Βουλή και οι πολίτες. Οι διενθείς εξελίξεις είναι κρίσιμες και υπερβαίνουν κατά πολύ τα όρια του χρόνου και της ευθύνης της Κυβέρνησης, μιας κυβέρνησης, οποιασδήποτε κυβέρνησης. Είναι ανάγκη, έστω και τώρα, να προχωρήσετε στην τακτική σύγκληση του Συμβουλίου των Πολιτικών Αρχηγών υπό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Ο παλαιότερος πρωθυπουργικός ισχυρισμός ότι κάτι τέτοιο ήταν θα τροφοδοτούσε τάσεις δημοσκοπίας των κομμάτων ήταν πάντα ασθενής, αλλά σήμερα πια έχει καταρριφθεί πλήρως.

Οι συσκέψεις της πολιτικής ηγεσίας βοηθούν την εθνική συνεννόηση και τη σύνθεση των απόψεων. Αλλού πρέπει να αναζητήσετε τη δημοκρατία, την απόπειρα εμπαιγμού, τις προσπάθειες τεχνητών διαχωρισμών. Και το «αλλού» είναι μέσα στο ίδιο σας το κόμμα, κύριε Πρωθυπουργέ. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Μέχρι ενός σημείου, καταλαβαίνω τη σκοπιμότητα ισορροπίας στο «τεντωμένο σκοινί» των διεθνών εξελίξεων, των ευρωπαϊκών διαφωνιών, των συμβατικών υποχρεώσεων της χώρας. Είναι βέβαιο ότι η Ευρωπαϊκή Προεδρία πρόσφερε ευκαιρία για την ισορροπία που αναζητούσατε, αν και οφείλω εδώ να τονίσω ότι και η σχοινοβάσκια έχει τα όριά της και μπορεί εύκολα να ολι-

σθήσει στην ατολμία και την απραξία.

Σε κάθε περίπτωση, όμως, απέχει πολύ από τις κραυγαλέες αντιφάσεις, που αποδυναμώνουν την εξωτερική πολιτική. Όταν κυβερνητικά στελέχη φθάνουν στο σημείο να περριφανεύονται ότι στην Κυβέρνηση και στο ΠΑΣΟΚ χρησιμοποιούν δύο και τρία διαφορετικά «καπέλα», σίγουρα υπάρχει πρόβλημα. Εάν άλλα λέγονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση και άλλα στο εσωτερικό, άλλα από την Κυβέρνηση και άλλα από το ΠΑΣΟΚ, τότε δεν υπάρχει ζήτηση αξιοπιστίας;

Εμείς έχουμε άλλη άποψη. Μιλούμε καθαρά και λέμε αυτά που πιστεύουμε. Το αντίθετο είναι εμπαιγμός. Η πολυμορφία θέσεων των συναρμοδίων δεν βοηθά τον τόπο. Η εξωτερική πολιτική χρειάζεται θάρρος, ενότητα προσπαθειών και κρυστάλλινη φωνή. Όταν οι Έλληνες –και πολύ σωστά– επιμένουμε να αποκτήσει η Ευρώπη ενιαία έκφραση, δεν μπορεί να μην επιδιώκουμε το ίδιο στο εσωτερικό της χώρας. Δεν γίνεται να λέει κανείς ότι άλλη πολιτική έχει το κόμμα και άλλη πολιτική έχει η Κυβέρνηση –και, μάλιστα, διαμετρικά αντίθετη– γιατί τότε, εκτός από ζήτηση αξιοπιστίας, επιτρέψει μου να πω ότι εγείρεται μοιραίως και ζήτημα σοβαρότητας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, προτού ακόμα ξεσπάσει η θύελλα των πολέμων, είχαμε επισημάνει ότι η κρίση του Ιράκ αποτελούσε δοκιμασία, αλλά και πρόκληση για τον Ο.Η.Ε., για την Ευρωπαϊκή Ένωση, για τις διατλαντικές σχέσεις. Είχαμε πει ότι είναι ανάγκη να κινηθούμε με βάση συγκεκριμένες θέσεις, που εκφράζουν όλους τους Έλληνες, για την ειρηνική επίλυση της κρίσης, για τον ανθρωπισμό, για το σεβασμό της διεθνούς νομιμότητας και των αποφάσεων του Ο.Η.Ε., για τη διαφύλαξη της ενότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την επιτάχυνση της πολιτικής ενοποίησης, για την οικονομική θωράκιση της χώρας, για την τόνωση του αισθήματος ασφαλείας των πολιτών.

Χαιρετίσαμε τις αποφάσεις της έκτακτης συνάντησης των Βρυξελλών, επισημαίνοντας ότι εκείνο το θετικό γεγονός θα αποτελούσε μετέωρο βήμα, αν δεν υπήρχε συνέπεια και συνέχεια. Δυστυχώς η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν μπόρεσε να ανταποκριθεί στις περιστάσεις και η Ελληνική Προεδρία αναγκάστηκε να ακολουθήσει την πολιτική του ελάχιστου κοινού παρονομαστή.

Ήταν καλό που δεν υπήρξε σύγκρουση στο εαρινό Συμβούλιο Κορυφής. Αποφεύχθηκαν πράγματα χειρότερα, αλλά είναι επίσης βέβαιο –και πρέπει να είμαστε ειλικρινείς– ότι αυτό ούτε κατ' ελάχιστο δεν αρκεί. Ίσα-ίσα χρειάζεται να αναληφθούν τώρα νέες πρωτοβουλίες, για να επουλώσουμε τις πληγές στον «κορμό» της Ένωσης και, επιτέλους, να οικοδομήσουμε Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας.

Αυτό, μάλιστα, πρέπει να ξεκινήσει άμεσα, στο πρότυπο της ενισχυμένης συνεργασίας. Πρέπει να ξεκινήσει τώρα για όσα κράτη το επιθυμούν, για όσα κράτη το θέλουν και το μπορούν και να αφεθεί, βεβαίως, ανοιχτή η πόρτα για όσους θελήσουν να συμμετάσχουν αργότερα.

Η πρόσφατη πρωτοβουλία της Γαλλίας, της Γερμανίας, του Βελγίου, του Λουξεμβούργου για στενότερη συνεργασία στα αμυντικά ζητήματα δημιουργεί νέες συνθήκες. Για την Ευρώπη έχει έρθει η ώρα των αποφάσεων. Η δημιουργία μίας αμυντικής ευρωζώνης – κατά το προηγούμενο της Ο.Ν.Ε. – θα έπρεπε να αποτελεί βασική προτεραιότητα της χώρας μας, ιδίως από τη στιγμή που ξεδεύουμε κατά κεφαλήν για την άμυνα περισσότερα από όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αυτό το είχαμε επισημάνει πολύ πιο πριν από την 11η Σεπτεμβρίου, πολύ πιο πριν από το Αφγανιστάν και, βέβαια, πολύ πιο πριν από το Ιράκ. Μιλήσαμε για ένα σκληρό πυρήνα. Η Ελλάδα μπορεί και πρέπει να ανήκει στο σκληρό πυρήνα της ευρωπαϊκής αμυντικής ολοκλήρωσης.

Θέλω να τονίσω, βεβαίως, ότι είναι δραματικές οι συνθήκες σήμερα, αλλά ίσως να παρουσιάζεται μία πολύ σημαντική ευκαιρία, που βγαίνει μέσα απ' αυτήν τη μεγάλη κρίση. Δεν μπορούμε να περιμένουμε η Κ.Ε.Π.Π.Α.Α. να είναι αποτέλεσμα ομόφωνης συμπίεσης όλων των κρατών-μελών και μάλιστα μετά τη διεύρυνση.

Βεβαίως στηριζαμε τη διεύρυνση και για την Κύπρο, πάνω

απ' όλα, αλλά και διότι πιστεύουμε ότι μία ισορροπημένη Ευρώπη πρέπει να έχει ανοιχτή την πόρτα και στις χώρες της πρώην -ας το πω έτσι- Ανατολικής Ευρώπης.

Όμως, είναι, επίσης, βέβαιο ότι δημιουργεί ερωτηματικά για τον αποτελεσματικό βηματισμό προς την πολιτική ενοποίηση.

Κατά συνέπεια η μοναδική λύση και προοπτική, που απομένει, είναι η προοπτική των ενισχυμένων συνεργασιών. Να προχωρήσει, δηλαδή, η καρδιά της Ευρώπης, χωρίς διακρίσεις έναντι των άλλων κρατών-μελών, για τις οποίες πάντα θα είναι ανοιχτή η πόρτα, για να προσχωρήσουν, όπως συμβαίνει και με την οικονομική Ευρωζώνη.

Αντί να θέσουμε εμείς αυτό το ζήτημα, ήρθαν πρωτοβουλίες για μία ακόμα φορά από τις Βρυξέλλες, οι οποίες συζητούνται στις άλλες πρωτεύουσες. Ειλικρινά αναρωτιέμαι: γιατί να δείχνει αμήχανη η Ελλάδα, η Κυβέρνηση και εμμέσως να εμφανίζει μία απροθυμία να συμμετάσχει σε μία Ευρώπη που ενεργεί;

Ταυτόχρονα, βεβαίως, πρέπει να υπάρξουν συγκεκριμένες πρωτοβουλίες για την άμεση παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας στους αμάχους, την επαναδραστηριοποίηση του Ο.Η.Ε. και την προσπάθεια αποκατάστασης του κύρους και της αποτελεσματικότητάς του, για τη δημιουργία προϋποθέσεων ισότιμης σχέσης ανάμεσα στην Ευρώπη και την Αμερική. Αυτό δεν θα κουραστώ να λέω ότι πρέπει να το συνειδητοποιήσει η Ευρώπη, αλλά να το καταλάβει επιτέλους, και η Αμερική. Γιατί η διαμόρφωση αρμονικών σχέσεων στη βάση της ισοτιμίας αποτελεί την καλύτερη εγγύηση για τη διαφύλαξη της πολιτικής, της οικονομικής και της στρατηγικής σταθερότητας στον κόσμο.

Όμως, για να επιτευχθεί αυτό και να μη μένουμε μόνο στις ευχές, απαραίτητη προϋπόθεση είναι ο σκληρός πυρήνας της Ευρώπης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όπως είχαμε επισημάνει στη συζήτηση, που είχε προκαλέσει το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, σπεύσαμε ως χώρα να συμφωνήσουμε στην ενεργοποίηση του άρθρου 4 του καταστατικού του ΝΑΤΟ για το ενδεχόμενο επίθεσης κατά της Τουρκίας.

Θέσαμε συγκεκριμένα ερωτήματα για τους όρους της συγκατάθεσής μας, αλλά απάντηση δεν υπήρξε. Δεν ενημερώθηκε το Κοινοβούλιο για τη συμμετοχή Ελλήνων πιλότων στις πτήσεις των AWACS.

Δεν απαντήθηκε το ερώτημα κατά πόσο διασφαλίστηκαν τα αυτονόητα απέναντι σε μία χώρα, που εξακολουθεί να κατέχει το 40% της Κύπρου, απέναντι σε μία χώρα, που, πέρα από την ατμόσφαιρα, πάντως εξακολουθεί να αμφισβητεί με παραβάσεις και παραβιάσεις το status quo στο Αιγαίο. Η εμπειρία, η ιστορία της περιοχής, ο συσχετισμός των δυνάμεων πρόδιδαν τους στόχους της Άγκυρας.

Είχαμε στη συνέχεια γεγονότα και δηλώσεις από την πλευρά της τουρκικής ηγεσίας, που ενίσχυαν τις εκτιμήσεις για σχεδιαζόμενη εισβολή στην αυτόνομη περιοχή των Κούρδων και των πετρελαίων. Αυτό ήταν σε πλήρη αντίθεση με τους λόγους, για τους οποίους παρασχέθηκε η νατοϊκή στήριξη, αλλά και σε ευθεία σύγκρουση με τη διακηρυγμένη θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εδαφική ακεραιότητα του Ιράκ, για το απαράβιαστο των συνόρων, για τη μη ανάμειξη γειτονικών χωρών.

Για όλους αυτούς τους λόγους, η Νέα Δημοκρατία καθιστά σαφές ότι, εφόσον υπάρξει τουρκική επεκτατική ενέργεια, θα στηρίξει την Κυβέρνηση στην αναθεώρηση της συγκατάθεσής της για την ενεργοποίηση του άρθρου 4 του Καταστατικού του ΝΑΤΟ.

Ταυτόχρονα θέλω να επισημάνω ότι οι εξελίξεις στα ανατολικά σύνορα της Τουρκίας και στις διεθνείς σχέσεις της μπορεί να σημαίνουν αυξημένες πιθανότητες σκλήρυνσης των θέσεων της απέναντι στον Ελληνισμό, αλλά και απόπειρα μεταφοράς της έντασης και της προσοχής της τουρκικής κοινής γνώμης προς τα δυτικά.

Για όλους αυτούς τους λόγους, οφείλουμε να είμαστε σε διαρκή επαγρύπνηση. Οφείλει και η Τουρκία να κατανοήσει ότι στηρίζουμε τον ευρωπαϊκό της προσανατολισμό, αλλά όχι ως κατοχικής και επεκτατικής χώρας. Η Άγκυρα πρέπει να ξέρει ότι εμείς λέμε καθαρά αυτά που πιστεύουμε. Και η Κυβέρνηση πρέπει, επιτέλους, να εννοήσει ότι μονομερείς χειρονομίες και υπο-

χωρήσεις δεν οδηγούν πουθενά.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όλοι ευχόμαστε να τελειώσει το ταχύτερο δυνατό ο πόλεμος και να μην υπάρξουν άλλα θύματα. Σε κάθε περίπτωση θεωρούμε ως μεζονος σημασίας ζήτημα την άμεση παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας.

Θέλω τώρα να τονίσω ένα ειδικότερο ζήτημα, που συνιστά το ενδεχόμενο νέου προσφυγικού κύματος προς την Ευρώπη, με πιθανώς κύρια πύλη εισόδου τη χώρα μας. Θέση μας είναι ότι η διεθνής αρωγή πρέπει να φθάσει έγκαιρα, για να συγκρατηθούν οι πληθυσμοί είτε στη γη τους είτε κοντά σ' αυτή. Φοβούμαι πάντως -και θέλω να το τονίσω- ότι οι συμφωνίες επαναπροώθησης, που έχουν υπογραφεί με την Τουρκία, δεν είναι αποτελεσματικές. Μέχρι στιγμής δεν έγιναν σεβαστές και αυτό δημιουργεί μεγάλα ερωτηματικά για το μέλλον, κατά πόσο θα γίνουν έμπρακτα σεβαστές από τη γείτονα.

Χρειάζεται αποτελεσματική ευρωπαϊκή παρέμβαση. Χρειάζεται επιτέλους να αναλάβουμε πρωτοβουλίες για τη συγκρότηση ευρωπαϊκής ακτοφυλακής, για την προώθηση μηχανισμών κοινού ελέγχου των ευρωπαϊκών συνόρων. Το ζήτημα δεν αφορά μόνο εμάς. Έχουμε ήδη ανοίξει το δρόμο με σχετικές προτάσεις μας και η Ελληνική Προεδρία έχει πρόσφορο έδαφος για την ανάληψη σχετικών πρωτοβουλιών. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να είμαστε έτοιμοι για την αντιμετώπιση των ανθρωπιστικών ζητημάτων, αλλά και των προβλημάτων υγείας, που μπορεί να προκύψουν από τη μετακίνηση πληθυσμών.

Θέλω ακόμα να επαναλάβω ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να αναλάβει άμεση πρωτοβουλία για την επίλυση του Μεσανατολικού, με βάση την προοπτική να αποκτήσουν οι Παλαιστίνιοι το δικό τους κράτος και οι Ισραηλινίοι να ζήσουν σε συνθήκες ασφάλειας.

Ξεχωριστό ζήτημα κεφαλαιώδους σημασίας είναι η έγκαιρη και αποτελεσματική αντιμετώπιση των ενδεχομένων αρνητικών συνεπειών του πολέμου για την οικονομία. Τα προβλήματα που υπάρχουν από πριν και ασχέτως πολέμου είναι γνωστά και οι ωριαιοποιήσεις -το έχουμε πει πολλές φορές- δεν ωφελούν. Ανεργία, πληθωρισμός, αδυναμία προώθησης των διαρθρωτικών αλλαγών, δημοσιονομικά, η πτώση της ανταγωνιστικότητας είναι δεδομένα.

Εκείνα που θέλω να επισημάνω, για μία ακόμα φορά, είναι ότι το ενδεχόμενο επιδείνωσης αυτών των προβλημάτων λόγω πολέμου είναι, δυστυχώς, υπαρκτό και απειλητικό. Γι' αυτό θέλω να πω, παρ' ότι δεν είναι σήμερα η ημέρα η κατάλληλη για εκτενή ανάλυση αυτού του θέματος, ότι χρειάζονται άμεσα μέτρα στήριξης, κυρίως του τουρισμού, για να αποφευχθούν τα χειρότερα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, διανύουμε κρίσιμες ώρες. Διανύουμε ώρες, στις οποίες ο κόσμος ζητά ανθρωπιά. Διανύουμε ώρες, στις οποίες πρυτανεύει η επιδίωξη της ειρήνης. Διανύουμε ώρες εθνικής επαγρύπνησης, στις οποίες προέχει η ομοψυχία και η εθνική αυτοπεποίθηση. Είμαστε παρόντες στις εξελίξεις με ψυχραιμία και υπευθυνότητα, πιστοί στις αρχές και τις αξίες του πολιτισμού μας και, πάνω απ' όλα, αφοσιωμένοι στα συμφέροντα της πατρίδας μας, στα εθνικά μας συμφέροντα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση των Έργων Τέχνης από τη Συλλογή της Βουλής των Ελλήνων και στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» με θέμα: «Η Ελλάδα των Βαλκανικών Πολέμων 1912-1913», εβδομήντα εννέα μαθητές και πέντε συνοδοί τους από το Ράλειο Γυμνάσιο Πειραιά.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Η Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, κ. Αλέκα Παπαρήγα έχει το λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.) : Κύριε Πρόεδρε, κύριοι Βουλευτές από την πλευρά μας ζητήσαμε να γίνει αυτή η συζήτηση στη Βουλή, όχι για να εκφράσουμε τη λύπη μας στο δοκιμαζόμενο ιρακινό λαό...

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρακαλώ συντομεύσετε την έξοδό σας όσοι δεν θα παρακολουθήσετε.

Ορίστε, κυρία Παπαρήγα, συνεχίστε.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Η Έξοδος που σημειώνεται δείχνει και το πραγματικό ενδιαφέρον γι' αυτό που λέγεται ναός της δημοκρατίας από ορισμένους, αλλά εν πάση περιπτώσει.

Ζητήσαμε, λοιπόν, να γίνει αυτή η συζήτηση όχι για να εκφράσουμε από το Βήμα της Βουλής τη λύπη μας για το δοκιμαζόμενο ιρακινό λαό, διότι τέτοια έκφραση λύπης δεν τη χρειάζεται. Ούτε για να πούμε τη γνωστή φράση –θα την πω όπως καθαρά είναι– «ψεκάστε, σκουπίστε, τελειώσαμε», να τελειώσει όσο γίνεται πιο γρήγορα ο πόλεμος, για να ασχοληθούμε με τα δικά μας ζητήματα, της οικονομίας, των επιχειρηματιών και της συντακτικής συνέλευσης της Ευρώπης.

Έχουμε τη γνώμη, κύριε Πρόεδρε, κύριε Σημίτη, ότι δεν συναντήσατε πρόβλημα συνειδησης για το πώς θα συνταιριάσετε τη θέση σας ως Πρόεδρος της ελληνικής Κυβέρνησης και ως Ελληνική Προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατά τη γνώμη μας είτε είχατε την Ελληνική Προεδρία, είτε όχι, την ίδια πολιτική θα είχατε και άλλωστε αυτήν την πολιτική θα είχε και ο κ. Καραμανλής αν ήταν στη θέση σας.

Όταν πήρατε μέρος και στηρίζατε τον πόλεμο κατά της Γιουγκοσλαβίας, όταν πήρατε μέρος και στηρίζατε όλη αυτήν τη βρώμικη εκστρατεία στο Αφγανιστάν, τότε δεν είχατε την Ελληνική Προεδρία και είχατε την ίδια θέση με τη θέση που είχαν οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής καθώς και οι περισσότερες, αν όχι η πλειοψηφία, των δυνάμεων της Ευρώπης.

Όταν τον Απρίλιο του 1999 στη Νέα Υόρκη έμπαιναν οι βάσεις της νέας δομής του ΝΑΤΟ, όπου έκτοτε νομιμοποιείται κάθε επέμβαση, με ή χωρίς προσχήματα σε βάρος ενός λαού, δεν είχατε τη θέση της Ελληνικής Προεδρίας και τότε φαρδιά, πλατιά, βάλατε και εσείς την υπογραφή σας.

Το ίδιο έγινε και κατά τη σύνοδο του Νάτο στην Πράγα, όπου η σύνοδος στην ουσία νομιμοποίησε τη στρατηγική των Ηνωμένων Πολιτειών περί του προληπτικού πολέμου. Μάλιστα τότε υπήρχαν ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες που εξέφρασαν μια άλφα ή βήτα αντίσταση, για τους δικούς τους λόγους και τότε ήταν γενική αντίληψη, πεποίθηση και γνώση ότι η ελληνική Κυβέρνηση ήταν αμερικανικότερη των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής.

Όταν λέτε ότι θέλετε να τελειώσει αυτός ο πόλεμος για να επανέλθουμε στη νομιμότητα, για ποια νομιμότητα μιλάτε; Τη νομιμότητα της νέας δομής του ΝΑΤΟ; Τη νομιμότητα που διαμορφώθηκε μετά τις 11 Σεπτεμβρίου 2001 όπου θεωρείται παγκόσμια απειλή η τρομοκρατία, όπου στο μεγαλύτερο μέρος τρομοκρατία είναι τα κινήματα και οι διεκδικήσεις των λαών; Γι' αυτούς τους κανόνες, γι' αυτήν τη νομιμότητα γίνεται λόγος;

Εμείς φέραμε αυτήν τη συζήτηση γιατί πιστεύουμε ότι πρέπει να γίνει καθαρή τοποθέτηση των κομμάτων στο εξής ζήτημα: Η Ελλάδα συμμετέχει στον πόλεμο ενεργά, ενεργότατα, είναι μία από τις σαράντα οκτώ χώρες που ευχαριστεί ο Πρόεδρος Μπους για τη βοήθεια που δίνει στον πόλεμο και δεν έχει το θάρρος να το αναγνωρίσει ο Έλληνας Πρωθυπουργός. Κρύβεται πίσω –χωρίς να το συνδέει με ελληνική συμμετοχή στον πόλεμο– από τις συμβατικές υποχρεώσεις με τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Μα, αυτή η συμβατική υποχρέωση οδηγεί με τα μπουβία στην ελληνική συμμετοχή στον πόλεμο. Σούδα, Ανδραβίδα, Άραξος, ολόκληρος ο εναέριος χώρος, ο «ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ» είναι οι μαύρες αποδείξεις της ελληνικής συμμετοχής.

Μάλιστα επειδή γίνεται πάρα πολύς λόγος ότι οι συμβατικές υποχρεώσεις, είναι συμβατικές υποχρεώσεις, τυπικά τουλάχιστον αυτές οι συμβατικές υποχρεώσεις με τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής είναι συμβατικές υποχρεώσεις για την άμυνα και όχι για την επίθεση.

Μπαίνει επίσης και ένα ζήτημα: Όταν ο έτερος των συμβαλλομένων παρανομεί και αυτό με τον ένα ή τον άλλο τρόπο το έχετε παραδεχθεί εσείς και ο υποκριτής Κόφι Ανάν –γιατί για μας υποκριτικά φέρετε– από πού και ως πού ο συμβαλλόμενος

είναι υποχρεωμένος να σέβεται τις υποχρεώσεις προς τον παρανομούμενο; Χωριστά που υπάρχει σχετικό άρθρο και εδάφιο της συμφωνίας π.χ. με τη Σούδα που προβλέπει να υπάρχει ελληνικός έλεγχος σε έκτακτες ανάγκες. Αν δεν είναι έκτακτη ανάγκη ο πόλεμος κατά του Ιράκ, τότε για ποιες έκτακτες ανάγκες γίνεται λόγος;

Ας προχωρήσουμε, όμως, και πιο συγκεκριμένα. Λέτε π.χ. ότι ο «ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ» βρίσκεται εκεί που βρίσκεται χωρίς να έχει καμία σχέση με τον πόλεμο, κάνει τις συνηθισμένες νηοψίες. Από τη στιγμή που ξέσπασε ο πόλεμος ο «ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ» –αν δεχθούμε ότι μέχρι τότε ήταν μόνο για τις νηοψίες– έχει αλλάξει αποστολή και έχει γίνει ομπρέλα προστασίας των πλοίων που μεταφέρουν πολεμοφοδια και άλλα συναφή υλικά στον πόλεμο. Στηρίζει τη διοικητική μέριμνα του πολέμου.

Αυτό είναι γνωστό και πρέπει να το αναγνωρίσετε και να το πείτε μπροστά στον ελληνικό λαό, να ομολογήσετε αυτό που κάνετε και, αν θέλετε, θαρραλέα να πάρετε αυτήν την ευθύνη. Με αυτήν την έννοια λέμε ότι υποτιμάτε τη νοημοσύνη μας.

Η Νέα Δημοκρατία δεν έκανε καμία συζήτηση γι' αυτό το θέμα. Αναγνωρίζει και δέχεται όλες τις συμβατικές υποχρεώσεις και μάλιστα σε μία εποχή που ή δεν υπάρχουν κανόνες ή που, όταν υπάρχουν κανόνες, είναι υπέρ του πολέμου και του δικαίου των ισχυρών.

Είναι αντίθετη η Κυβέρνηση Σημίτη με τον πόλεμο στο Ιράκ, ανεξάρτητα από το τι κάνει; Ως ένα βαθμό εμείς δεχόμαστε ότι έχει αυτήν την αντίθεση, όπως έχουν αντίθεση η Γαλλία, η Γερμανία κλπ. Είναι, όμως, η αντίθεση των ανταγωνιστών προς τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής κι όχι η αντίθεση προς την ιμπεριαλιστική πολιτική, απ' όπου κι αν προέρχεται, γι' αυτό δεν μπορεί και η διαφωνούσα Ευρώπη να γίνει το φιλειρηνικό στήριγμα των λαών.

Παραδεχθήκατε το πρόσχημα με βάση, το οποίο γίνεται ο πόλεμος και αυτό κατά τη γνώμη μας σήμερα είναι η ισχυρή θηλική, πολιτική και ιδεολογική στήριξη του πολέμου. Το ίδιο έκανε και ο κ. Καραμανλής με την παρέμβασή του. Είπατε το εξής: «Ο πόλεμος γίνεται για να έλθει η δημοκρατία στο Ιράκ κατά του Σαντάμ Χουσεϊν και για τον αποπλισμό του Ιράκ». Ο πόλεμος δε γίνεται γι' αυτό κι αυτό το ξέρει τώρα και το πιο μικρό παιδί. Ξέρουμε πόσο είναι συνδεδεμένος ο πόλεμος με το «μαύρο χρυσό», με τη στρατηγική θέση που έχει το Ιράκ σε σχέση με τη λεγόμενη ανάταξη ολόκληρου του αραβικού κόσμου, με την πάλη των αγορών κλπ.

Όμως, ας δεχθούμε ότι το πρόσχημα αυτό ήταν πραγματικό. Θέτουμε το εξής ερώτημα: Ποιος αναγορεύει ποιον, τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, τον κ. Μπους ή τη Γερμανία ή τη Γαλλία ή την Ελλάδα ή τη Ρωσία ή την Κίνα ή οποιονδήποτε να αποφασίζει ποιος θα αποπλιστεί και ποιος δε θα αποπλιστεί, να αποφασίζει ποιος θα είναι πρόεδρος, πρωθυπουργός ή ποια κυβέρνηση θα κυβερνά σε μία χώρα; Ποιος αναγνωρίζει αυτό το δικαίωμα και σε ποιον;

Αν γινόταν συζήτηση για την καταστροφή την καθολική και από παντού των μέσων μαζικής καταστροφής, αυτό θα ήταν κάτι το διαφορετικό. Όταν, λοιπόν, αποφασίζουν οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής ότι μία χώρα δεν πρέπει να έχει πυρηνικά όπλα, δεν πρέπει να έχει βιοχημικά όπλα, γιατί πρέπει να συστρατευόμαστε μ' αυτήν τη χώρα;

Αυτό δε σημαίνει ότι είμαστε υπέρ του πολέμου, υπέρ των πυρηνικών όπλων και υπέρ των όπλων μαζικής καταστροφής, αλλά πού πάμε; Αύριο μπορεί οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής να πουν ότι η Γερμανία δεν πρέπει να έχει το άλφα ή το βήτα όπλο, ότι η Γαλλία δεν πρέπει να έχει το άλφα ή το βήτα όπλο, ότι η Ελλάδα δεν πρέπει να έχει το άλφα ή το βήτα όπλο. Για μας, λοιπόν, αυτός ο πόλεμος είναι παράνομος και θα ήταν παράνομος ακόμα και αν είχε τη «βούλα» του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Λέτε ότι θέλετε να αποτρέψετε τη διάλυση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, του Συμβουλίου Ασφαλείας κλπ. Δεν είμαστε αυτοί που θα πούμε ότι δεν θα μπορούσαμε να ελπίζουμε σ' ένα ρόλο του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Το ζήτημα είναι καθαρά πολιτικό, είναι ζήτημα συσχετισμού δύναμης.

Εσείς θέλετε το Συμβούλιο Ασφαλείας και τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, το φαντάζεστε –ουτοπικά κατά τη γνώμη μας– σαν ένα όργανο που θα ισορροπεί τις διαφορές ανάμεσα στις ηγετικές δυνάμεις του ιμπεριαλισμού ή και τις περιφερειακές, σαν ένα όργανο που θα κανονίζει ποιος θα διαχειρίζεται τι και ποιος θα παίρνει τι. Ένα τέτοιο Συμβούλιο Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών δεν πρόκειται να διαφυλάξει την ειρήνη ούτε πρόκειται να καταργήσει τον πόλεμο. Συγκυριακά και κατά διαστήματα μπορεί να φέρνει την ισορροπία.

Εμείς αυτό βλέπουμε και δε νομίζουμε ότι το βλέπουμε μόνο εμείς, αυτά τα λένε όλα τα αμερικάνικα επιτελεία, τα ακαδημαϊκά, τα επιστημονικά. Δεν τα λένε βεβαίως οι επιτελείς, οι πολιτικοί, τα λένε και τα ευρωπαϊκά επιτελεία. Βλέπουμε ότι βρίσκονται μπροστά σε διαδοχικούς πολέμους διότι υπάρχουν οι αιτίες, οι σκοποί, οι σκοπιμότητες για την ύπαρξη των πολέμων. Θα είναι πόλεμοι που θα τους διαδέχεται η λεγόμενη ειρηνική περίοδος για να προετοιμάζεται ο επόμενος πόλεμος.

Επομένως ο αγώνας δεν αρκεί να είναι ένας αγώνας των λαών κατά του πολέμου. Κατά τη γνώμη μας, είναι ένας αγώνας που πρέπει να συνδυαστεί με την πάλη για την αλλαγή συσχετισμού δύναμης σε εθνικό επίπεδο, για την αλλαγή της εξουσίας σε εθνικό επίπεδο. Ως σύγχρονος φιλερηνικός αγώνας, δεν μπορεί παρά να είναι αγώνας σε τελευταία ανάλυση και αντικαπιταλιστικός, ένας αγώνας για την πραγματική δημοκρατία σε κάθε χώρα κι όχι απλώς ένας αγώνας κατά του πολέμου «στην ουρά» και ακολουθώντας τις κυβερνήσεις των χωρών που είτε κάνουν τον πόλεμο είτε συμβάλλουν και ανέχονται αυτόν τον πόλεμο.

Και θα ξαναπώ ότι και μόνο το γεγονός ότι υιοθετείτε τα προσχήματα του πολέμου, είναι συμβολή σ' αυτόν τον πόλεμο.

Λέτε ότι εμείς δεν μπορούμε να πάμε κόντρα στο ρεύμα διότι διακυβούνται τα εθνικά μας συμφέροντα. Το ίδιο επιχείρημα χρησιμοποίησε το 1990 η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας που είπε ότι πρέπει να συμμετέχουμε στον πόλεμο για δύο ισχυρούς λόγους, Τουρκία, δηλαδή τα προβλήματα με τη σχέση μας με τη Τουρκία και Κυπριακό.

Αυτή, λοιπόν, η πολιτική συμμετοχής και κατευνασμού και ιμπεριαλισμού από την πλευρά της μικρής Ελλάδας τι αντάλλαγμα έδωσε; Αυτό που επιτεύχθηκε τόσα χρόνια είναι οι διεκδικήσεις της Τουρκίας στο Αιγαίο να εγγραφούν μέσα στα ευρωπαϊκά και ΝΑΤΟϊκά κείμενα και δεύτερον το Κυπριακό να βρίσκεται στην κατάσταση που βρίσκεται, με ένα σχέδιο Κόφι Ανάν τέτοιο που είναι. Και μάλιστα ούτε αυτό το σχέδιο Κόφι Ανάν να γίνεται αποδεκτό και να πηγαίνουμε ακόμα στα χειρότερα.

Η πολιτική κατευνασμού αξιοποιήθηκε και χρησιμοποιήθηκε στην περίοδο του Μεσοπολέμου και από τις ισχυρές μικρότερες καπιταλιστικές χώρες πριν το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Πού οδήγησε όμως αυτή η πολιτική κατευνασμού; Ας θυμηθούμε τη Συμφωνία του Μονάχου όταν η μικρή Πολωνία θεώρησε τον εαυτό της κερδισμένο σε σχέση με τη ναζιστική Γερμανία με το διαμελισμό της Τσεχοσλοβακίας. Τα ίδια έκαναν τότε και οι ισχυρές δυνάμεις η Αγγλία και Γαλλία και οι περιφερειακές δυνάμεις της Ευρώπης. Δηλαδή χρησιμοποίησαν την πολιτική κατευνασμού προς τη ναζιστική Γερμανία. Έμειναν έξω από το μάτι του κυκλώνα και του πολέμου οι χώρες αυτές;

Εμείς βλέπουμε το εξής πράγμα. Όσες υποχωρήσεις και παραχωρήσεις να κάνει η ελληνική Κυβέρνηση, η ελληνική εξουσία, τα κόμματα εξουσίας στην Ελλάδα, όσο και αν ακολουθείται η πολιτική του θύτη –γιατί αυτή είναι η θέση που ακολουθεί η επίσημη εξωτερική πολιτική της Ελλάδας, θύτης και συμμετόχος στην ιμπεριαλιστική πολιτική– αργά ή γρήγορα η Ελλάδα, ακριβώς επειδή βρίσκεται σε μια τέτοια περιοχή όπου οξύνονται οι ιμπεριαλιστικές αντιθέσεις, θα γίνει και στόχος.

Δεν μας απασχολεί αν θα την πληρώσει η κυβέρνηση Σημίτη ή η κυβέρνηση Καραμανλή ή αν θα την πληρώσει η πλουτοκρατία και οι επιχειρηματίες στον τόπο μας, αλλά μας ενδιαφέρει ότι θα την πληρώσει ο ελληνικός λαός.

Αυτή είναι η λεγόμενη πολιτική κατευνασμού.

Είπε ο κ. Σημίτης και κάτι άλλο, το οποίο πραγματικά πιστεύετε. Είπε ότι αυτό είναι το εθνικό μας συμφέρον. Δεν υπάρχει

ενιαίο εθνικό συμφέρον μέσα στην ελληνική κοινωνία. Αυτό που εσείς λέτε εθνικό συμφέρον είναι τα μακροπρόθεσμα συμφέροντα της πλουτοκρατίας. Γιατί ένα τμήμα της πλουτοκρατίας στην Ελλάδα μπορεί πραγματικά να πληγεί από τον πόλεμο, αλλά μακροπρόθεσμα θα έχει συμφέρον από την ενίσχυση της ιμπεριαλιστικής πολιτικής.

Ας δεχτούμε όμως και μια άλλη πλευρά, ότι από τη συμμετοχή μας στον πόλεμο μπορεί να κερδίσει συνολικά ο ελληνικός λαός. Τέτοια κέρδη όμως δεν τα θέλουμε στις πλάτες των άλλων λαών, με τη σφαγή των άλλων λαών, με την ενίσχυση της ιμπεριαλιστικής τάξης πραγμάτων. Προτιμούμε το κόστος της αντίστασης και της ισχύος της αντίστασης, παρά τα όποια δήθεν κέρδη υπάρχουν στην προσαρμογή.

Κύριε Πρωθυπουργέ, η Ευρωπαϊκή Ένωση ασχολήθηκε με την προώθηση της Λισαβόνας και με τη μεταπολεμική περιοχή στο Ιράκ σε μια προσπάθεια να μη μείνουν απέξω οι Γερμανικές, Γαλλικές και άλλες πολυεθνικές από τη λεία.

Ξέρουμε πολύ καλά ότι με πολύ μεγάλη συνέπεια –και εδώ η Ευρώπη ήταν ενωμένη– δώσατε μια ώθηση σε μέτρα αντιλαϊκά, τα οποία μάλιστα τώρα θα τα βαφτίσετε και σαν παράπλευρες συνέπειες του πολέμου.

Εμείς, τουλάχιστον, θεωρούμε ότι ο ελληνικός λαός δεν πρέπει να παραιτηθεί από κανένα δίκαιο αίτημά του. Να διεκδικήσει τα δικαιώματά του τα κοινωνικά, να, τώρα, στην περίοδο του πολέμου. Δεν μπορεί να πληρώσουν τα βάρη του πολέμου οι εργαζόμενοι. Να αντισταθούν στις απολύσεις. Και τα μέτρα που πρέπει να απαιτήσουν πρέπει να είναι μέτρα αποκλειστικά προστασία των λαϊκών δικαιωμάτων και του λαϊκού εισοδήματος.

Εμείς δεν πρόκειται να αιτιολογήσουμε κανένα μέτρο στο όνομα του κόστους του πολέμου. Αυτό τον πόλεμο τον κάνουν αυτοί που έχουν συμφέρον και δεν έχουν καμία υποχρέωση να συνδράμουν στην πολιτική των κυβερνήσεων του πολέμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ο Πρόεδρος του Συνταγματικού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Νικόλαος Κωνσταντόπουλος, έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνταγματικού της Αριστεράς και της Προόδου): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τα αθώα θύματα, που βρίσκονται άταφα, σήμερα, μπροστά στα μάτια ολόκληρης της ανθρωπότητας, τα προκαλεί ένας ένοχος πόλεμος. Σεβασμός και τιμή για τα αθώα θύματα σημαίνει αγώνας, για να σταματήσει αμέσως αυτός ο βρώμικος πόλεμος. Και αυτό είναι το αίτημα, να σταματήσει αυτός ο πόλεμος. Όχι να τελειώσει όσο γίνεται γρήγορα αλλά να σταματήσει αμέσως. Όλα τα άλλα είναι υποκρισία.

Ζητάμε να μην κατακρεουργούνται άμαχοι, να μην καταστρέφονται χώρες, να μην κουρελιάζονται οι αξίες της ζωής, της δημοκρατίας και του πολιτισμού. Όσοι ψελλίζουν ευχές για το γρήγορο πέρας του πολέμου, είναι αυτοί που δεν μπορούν να ορθώσουν την πολιτική τους, για να σταματήσει ο πόλεμος. Όσοι περιμένουν να τελειώσει γρήγορα ο πόλεμος, ουσιαστικά περιμένουν από τους εγκληματίες του πολέμου να αποτελειώσουν γρήγορα τα εγκλήματά τους. Και εμείς από την πλευρά του Συνταγματικού της Αριστεράς και της Προόδου ζητάμε να μην αφεθεί περιθώριο, για συνέχιση αυτής της παράνομης, βρώμικης και εγκληματικής εισβολής. Ζητάμε να μην αφεθεί η αμερικανική αυτοκρατορία της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης να επιβάλει στον κόσμο το συναινετικό ολοκληρωτισμό, με το δόγμα του προληπτικού πολέμου, που σημαίνει ένας διαρκής πόλεμος, πόλεμος κατά βούληση με πεδίο βολής ολόκληρο τον πλανήτη.

Ο κόσμος ολόκληρος αντιλαμβάνεται, πολύ καλά, τι γίνεται στο Ιράκ. Είναι ο πρώτος από μια σειρά πολέμων, που θα σφραγίσει τη νεοφιλελεύθερη παγκοσμιοποίηση. Αυτός ο πόλεμος βάζει την ανθρωπότητα ολόκληρη σε μια σκοτεινή περίοδο. Συντελείται μια επικίνδυνη πολιτισμική και πολιτική αναδίπλωση. Δεν μιλάμε για κρίση στο Ιράκ, δεν μιλάμε για εχθροπραξίες, για απελευθερωτικές δυνάμεις και προληπτικές εκστρατείες. Μιλάμε για τον επιθετικό πόλεμο, που είναι η μήτρα των εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας, και τον οποίο επιθετικό πόλεμο, ως μήτρα εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας, οι κύριοι Μπους, Ράμφελντ, Τσένι, Γούλφοβιτς και Περλ, θέλουν

να τον κάνουν και μήτρα του νέου αμερικανικού αιώνα.

Ο κ. Περάλ προχθές ευχαρίστησε το Θεό για το «θάνατο» του ΟΗΕ! Ολόκληρη όμως αυτή η γελοία και δολοφονική συντεχνία του πολέμου, βρίσκεται αντιμέτωπη με ένα πρωτοφανές αντιπολεμικό κίνημα. Και αυτό το αντιπολεμικό κίνημα, το κίνημα υπέρ της ειρήνης, παίρνει τις διαστάσεις και το συμβολισμό μιας πραγματικά παγκόσμιας δύναμης. Δεν θα ξεμπλέξουν εύκολα από αυτό το ριζοσπαστικό παγκόσμιο κοινωνικό κίνημα οι διαταραγμένοι και εγκληματίες πλανητάρχες, όπως δεν θα ξεμπλέξουν εύκολα και οι μοιραίοι και άβουλοι Πρωθυπουργοί, όπου γης. Το αντιπολεμικό κίνημα, το κίνημα υπέρ της ειρήνης, είναι ουσιαστικό και δραστικό πολιτικό κίνημα. Συνδέεται κάθε μέρα και πιο στενά με το κίνημα εναντίον της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης, με το κίνημα εναντίον της φτώχειας και της κοινωνικής εξαθλίωσης, με το κίνημα για την υπεράσπιση του περιβάλλοντος και των δικαιωμάτων, με το κίνημα για μια νέα αξιόπιστη αντίληψη του Διεθνούς Δικαίου και της κοινωνίας των εθνών. Αυτό το πολιτικό και κοινωνικό παγκόσμιο κίνημα βάζει ανοικτά, πια, στην οικουμενική συνείδηση, αλλά και στους διεθνείς θεσμούς, όπως το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο, θέμα παραπομπής και καταδίκης όλων εκείνων που επέβαλαν τον επιθετικό πόλεμο και διέπραξαν τα εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας. Και εδώ θα πρέπει να αναφερθεί κανένας ιδιαίτερα στις αντιδράσεις που συντελούνται στο εσωτερικό των ΗΠΑ. Παρά την ολοκληρωτική αντίληψη των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης εκεί, είναι ένα συγκλονιστικό φαινόμενο. Και ο δήμος της Νέας Υόρκης, της πόλης που δέχθηκε την επίθεση της 11ης Σεπτεμβρίου, με ψήφισμά του καταδίκασε τον πόλεμο και έδειξε μια συγκλονιστική έγερση συνείδησης και ανησυχίας για το μέλλον. Στην Αθήνα ακόμα ο δήμος να τοποθετηθεί πολιτικά, για τα μεγάλα ζητήματα που συντελούνται και αφορούν ολόκληρη την ανθρωπότητα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο κύριος Πρωθυπουργός παρουσίασε τη δική του εκδοχή, ότι τα έκανε όλα -ως συνήθως- καλά, σ' αυτήν την κρίσιμη στιγμή, ως Προεδρεύων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η δική μας άποψη είναι διαφορετική. Βεβαίως και δεν κατηγορούμε την Κυβέρνηση, διότι δεν σταμάτησε την αμερικανοβρετανική εισβολή. Ασκοούμε όμως κριτική σε συγκεκριμένα θέματα. Η Κυβέρνηση, όλη την περίοδο προπαρασκευής της εισβολής στο Ιράκ, οχυρώθηκε πίσω από το ρόλο της, ως Προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ακολούθησε μια γραμμή ισορροπίας ανάμεσα στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και τις ευρωπαϊκές χώρες που αντιτάσσονταν στον πόλεμο. Εδώ σ' αυτήν την Αίθουσα, στη συζήτηση που είχε προκαλέσει ο Συνασπισμός, ο κ. Σημίτης επέμενε, ότι πρέπει πρώτα να περιμένει να δούμε τι θα πει το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ και ανάλογα να κινηθούμε και εμείς, αρνούμενοι να συνταχθεί ρητά με τις χώρες αυτές, οι οποίες εκ προοιμίου και για λόγους αρχής είχαν αποδοκιμάσει κάθε πολεμοχαρές σχέδιο.

Θέλω επίσης να επισημάνω ιδιαίτερα μια σειρά δηλώσεων ορισμένων κυβερνητικών στελεχών και ιδιαίτερα του Υπουργού Εξωτερικών, που προφανώς εξέφραζαν την κυβερνητική γραμμή, οι οποίοι σε όλο εκείνο το διάστημα της προπαρασκευής του πολέμου, όχι απλώς κρατούσαν ίσες αποστάσεις, αλλά θα μπορούσε να πει κανείς ότι έσφηναν το χαλί στην επιχειρηματολογία της πολεμικής ρητορικής των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής.

Στα πλαίσια του ΝΑΤΟ η Κυβέρνηση υποστήριξε την αμερικανική θέση για ενίσχυση της Τουρκίας και δεν συμπαράταχτηκε, όπως εμείς θεωρούμε ότι έπρεπε να κάνει, με τη στάση του Βελγίου, της Γαλλίας και της Γερμανίας. Οι εξελίξεις απέδειξαν ότι η Τουρκία όχι μόνο δεν κινδυνεύει να δεχθεί επίθεση από το Ιράκ, ώστε να χρειάζεται βοήθεια, αλλά απεναντίας καιροφύλαχτεί να εισβάλει στο Ιράκ και να εκπληρώσει έναν παραδοσιακό στόχο της εξωτερικής της πολιτικής.

Με την ευκαιρία θέλω να σημειώσω ότι δεν πρέπει να πάρουμε τοις μετρητοίς τις δηλώσεις του κ. Μπους, ότι απαγορεύουν στην Τουρκία να εισβάλει. Πιστεύω ότι ο κ. Ερντογάν λέει την αλήθεια, όταν ισχυρίζεται ότι υπήρξε συμφωνία μεταξύ Τουρκίας και ΗΠΑ, επ' αυτού του θέματος. Απλώς, αυτή η συμφωνία

θα υλοποιηθεί σε μια πιο εύκολη για τους Αμερικανούς στιγμή, όταν θα φοβούνται την αντίδραση των Κούρδων στο Ιράκ και όταν τα πράγματα σε σχέση με το Σαντάμ θα έχουν κριθεί.

Εν συνεχεία, μετά την άρνηση του Συμβουλίου Ασφαλείας να δώσει πράσινο φως για τη χρήση στρατιωτικής βίας και μέχρι σήμερα, η Κυβέρνηση αρνείται να πάρει πρωτοβουλίες, για να σταματήσει ο πόλεμος. Αρνήθηκε να πάρει πρωτοβουλίες και στο διάστημα μέχρι την έναρξη αλλά και μέχρι σήμερα. Οι γενικές φράσεις «είμαστε αντίθετοι στον πόλεμο» και «είμαστε υπέρ της ειρήνης» σήμερα δεν λένε τίποτε, όπως και η αναφορά στην ανθρωπιστική βοήθεια δεν σώζει τα προσχήματα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αυτό που έγινε στο Κόσσοβο, αυτό που έγινε στο Αφγανιστάν, αυτό που γίνεται σήμερα στο Ιράκ δείχνει ότι, δυστυχώς, η επιχείρηση ανασυγκρότησης των καταστρεφόμενων από επιθετικούς πολέμους περιοχών, ενσωματώνεται ως οργανικό μέρος στην πολεμική επιχείρηση. Αυτοί που αποφασίζουν να καταστρέψουν, είναι αυτοί που από πριν, ως ένα τμήμα του πολεμικού επιχειρησιακού τους σχεδίου, έχουν και το σχέδιο ανασυγκρότησης. Αυτή είναι η οδυνηρή πραγματικότητα.

Η Κυβέρνηση δηλώνει ότι δεν συμμετέχει στον πόλεμο και ότι απλώς παρέχει διευκολύνσεις τηρώντας συμβατικές υποχρεώσεις. Εμείς θεωρούμε ότι η Κυβέρνηση υποκρίνεται και δεν μιλά με ειλικρίνεια. Εάν ο πόλεμος αυτός είναι παράνομος και έξω από τους κανόνες του Διεθνούς Δικαίου -και εμείς πιστεύουμε ότι είναι- τότε με βάση το Σύνταγμά μας, αλλά και με το προοίμιο της ίδιας της ελληνοαμερικανικής συμμαχίας, δεν υπάρχει καμία συμβατική υποχρέωση. Απεναντίας η παραβίαση κανόνων αναγκαστικού δικαίου, που είναι η τήρηση της αρχής για μη χρήση βίας, δίνει το δικαίωμα στο ασθενές μέρος της σύμβασης, να μην εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του.

Διευκολύνσεις σ' έναν παράνομο πόλεμο, είναι παράνομες. Σας καλώ όλους, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να διαβάσουμε ξανά το προοίμιο αυτής της συμφωνίας. Το Σύνταγμα βεβαίως το ξέρουμε όλοι. Με βάση όμως και το Σύνταγμα και το ίδιο το κείμενο, δεν έχει καμία συμβατική υποχρέωση η χώρα μας. Απεναντίας η χώρα μας πιστεύοντας -αν το πιστεύει ο κ. Σημίτης- ότι είναι παράνομος ο πόλεμος, όφειλε να επισημάνει ότι παραβιάζει μονομερώς βασικές αρχές αναγκαστικού δικαίου ή συμπεριφορά της αμερικανικής κυβέρνησης. Η Κυβέρνηση παρέχει τις διευκολύνσεις, που παρέχει, όχι από συμβατική υποχρέωση -να πούμε τα πράγματα με το όνομά τους- αλλά από πολιτική επιλογή.

Και είναι τυχοδιωκτική τακτική σε μια κοινωνία, από τη μια να καταναλώνεις ρητορείες κατά του πολέμου και από την άλλη να δίνεις όλες τις διευκολύνσεις, ώστε να γίνεται αυτή η σφαγή, να προωθείται και να ολοκληρώνεται.

Επικαλείται η Κυβέρνηση το εθνικό συμφέρον. Κύριε Πρωθυπουργέ, κάνετε έτσι ένα επικίνδυνο βήμα, να διαχωρίσετε τις πολιτικές δυνάμεις και το λαό σε αυτούς που υπερασπίζονται το εθνικό συμφέρον και σε κάποιους, οι οποίοι δρουν αντεθνικά και προς βλάβη του εθνικού συμφέροντος. Και από τότε το εθνικό συμφέρον λέει, ότι η Ελλάδα, η συγκεκριμένη χώρα, θα συμπεριφέρεται κουτοπόνηρα, παραβιάζοντας βασικές αρχές και αξίες του πολιτισμού, της δημοκρατίας και της ζωής. Από τότε το εθνικό συμφέρον ταυτίζεται, με μία συμπεριφορά αγοραία στο διεθνές προσκήνιο. Από τότε το εθνικό συμφέρον ταυτίζεται, με παράνομες διευκολύνσεις για ένα παράνομο πόλεμο, που λέμε όλοι ότι είναι έγκλημα κατά την ανθρωπότητα. Έτσι θα διαπαιδαγωγήσουμε τον ελληνικό λαό, με αυτήν την έννοια του εθνικού συμφέροντος;

Εμείς σας ζητούμε να μιλήσετε με ειλικρίνεια, να εξηγήσετε ποια συγκεκριμένα ζητήματα διαπραγματευτήκατε, κατά την παραχώρηση των παρανόμων αυτών διευκολύνσεων. Ποια πρόσθετα ζητήματα σας ζητήθηκαν και τα οποία τους δώσατε; παραβιάζοντας και αυτές τις συμβάσεις. Κι αν υπάρχουν και πρόσθετες, πρόσφατες, συμφωνίες, τις οποίες έχετε κάνει τα δύο μέρη. Θα ρωτήσει κάποιος: Μπορούσαμε να πούμε όχι; Εμείς λέμε, ναι, μπορούμε να πούμε. Όμως ένα τέτοιο «όχι» σημαίνει λίγο μεγάλη απόφαση. Και σε τέτοιες στιγμές κρίνονται οι πολιτικές ηγεσίες.

Εμείς είδαμε στο Συμβούλιο Ασφαλείας χώρες, απολύτως εξαρτημένες από τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, να σηκώνουν το ανάστημά τους και να λένε όχι και να μην περνάει η πλειοψηφία του πολέμου από το Συμβούλιο Ασφαλείας. Η Ελλάδα, σήμερα έχει εναλλακτικές λύσεις, διαφορετικές από το να προσπαθεί να είναι διαρκώς αρεστή στις Ηνωμένες Πολιτείες. Και σε κάθε περίπτωση η ελληνική Κυβέρνηση έπρεπε να αντισταθεί, και να αντιστοιχηθεί με τα αισθήματα του 90% του ελληνικού λαού.

Ασκούμε, τέλος, κριτική στην ελληνική Κυβέρνηση για τον τρόπο που χειρίστηκε την Ευρωπαϊκή Προεδρία, ιδιαίτερα το άτυπο Συμβούλιο Κορυφής, την ημέρα που ξεκίνησε η παράνομη εισβολή στο Ιράκ. Διπλή ταπείνωση. Και τους παρακολουθούσαν όλους μέσα με μηχανισμούς παρακολούθησης και δεν μίλησε κανένας, όταν άρχισε η εισβολή την ώρα που συνεδρίαζαν.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης):

Ποιους παρακολουθούσαν;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Το Συμβούλιο Υπουργών.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης):

Μα, τι λέτε; Ό,τι θέλετε;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Ευρωπαϊκή Ένωση, εξ αιτίας του πολέμου στο Ιράκ αντιμετωπίζει μια μεγάλη κρίση. Οι Η.Π.Α. πέτυχαν να διασπάσουν την ενότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να την αποδυναμώσουν πολιτικά. Είναι αυτό ένα πρόβλημα που μπορεί να ξεπεραστεί; Εμείς πιστεύουμε πως, ναι. Δεν μπορεί να ξεπεραστεί, όμως, με το κουκούλωμα της πραγματικής του ουσίας.

Οι ΗΠΑ, όσο εξαρτάται από αυτές, ποτέ δεν θα επιτρέψουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση πολιτική και στρατιωτική παρουσία ικανή να αμφισβητήσει την αυτοκρατορική ηγεμονία τους. Πάντα θα βρίσκουν μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση χώρες διαθέσιμες να τις εξυπηρετήσουν. Η Ευρώπη θα προχωρήσει μπροστά, μόνο αν συγκρουστεί με αυτήν την πολιτική των ΗΠΑ και μόνο αν οι ευρωπαϊκοί λαοί αντιληφθούν την πορεία προς την ευρωπαϊκή ενοποίηση, ως δρόμο χειραφέτησης της Ευρώπης από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ο κ. Σημίτης ισχυρίζεται ότι πέτυχε να δώσει ένα σήμα, ότι η Ευρώπη εξακολουθεί να προχωρά, ότι δεν είναι θύμα πολέμου. Κάνει λάθος. Με τη δική του ατομία έκανε την Ευρώπη κομπάρσο και παρατηρητή. Γύρισε την πλάτη στους ευρωπαϊκούς λαούς και αγνόησε το καθολικό αντιπολεμικό κίνημα, που σήμερα αποτελεί το μοναδικό στοιχείο ευρωπαϊκής ταυτότητας, η οποία λείπει από τις Κυβερνήσεις. Έδωσε το σήμα της αδυναμίας ότι η Ελληνική Προεδρία μπορεί να ασχοληθεί με όλα τα άλλα, εκτός από τον πόλεμο. Και χθες ακόμη ο κ. Πρόντι με μεγάλη σαφήνεια είπε ότι η Ευρώπη, εάν θέλει να έχει ουσιαστικό λόγο στις παγκόσμιες υποθέσεις, πρέπει να εγκαταλείψει την υπό τις ΗΠΑ συμμαχία του ΝΑΤΟ και να φτιάξει δική της άμυνα. Προσχωρεί σ' αυτήν την αντίληψη η ελληνική Κυβέρνηση; Να προχωρήσει, χωρίς διγλωσσίες και χωρίς ισοροπίες.

Είπε ο κ. Σημίτης σήμερα ότι αν ακολουθούσαμε μια διαφορετική πολιτική από αυτήν που ακολουθεί η Κυβέρνηση, θα βρισκόμασταν ως χώρα στο περιθώριο. Και επέμενε ιδιαίτερος ότι θα βρεθούμε στο περιθώριο, αν δεν τηρήσουμε τις διμερείς συμφωνίες. Είπε με έμφαση: «Τηρούμε το Διεθνές Δίκαιο, τηρούμε τις διμερείς συμφωνίες». Κύριε Πρωθυπουργέ, ακροβατείτε και μάλιστα επικίνδυνα. Αν η Ελλάδα σέβεται το Διεθνές Δίκαιο τότε πρέπει να χαρακτηρίσει τον πόλεμο παράνομο και ως εκ τούτου να μην υλοποιήσει τη διμερή συνθήκη με τις ΗΠΑ. Γιατί η υλοποίησή της έχει ως βασική προϋπόθεση τη συμφωνία με το Διεθνές Δίκαιο. Οι ΗΠΑ παραβιάζουν το Διεθνές Δίκαιο. Όποιος τις διευκολύνει στην παραβίαση, παραβιάζει και αυτός το Διεθνές Δίκαιο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι κρίσιμες οι στιγμές για ολόκληρη την ανθρωπότητα. Δεν αρκούν σήμερα πια διγλωσσίες, δημαγωγίες και φραστικές τοποθετήσεις απέναντι στον

πόλεμο. Και αυτό ισχύει και για τη Νέα Δημοκρατία, ισχύει και για την Κυβέρνηση. Άκουσα ότι πρέπει να είμαστε χωρίς συναισθηματισμούς, χωρίς ακρότητες, με ψυχραιμία, με σύνεση. Δεν ζητάμε οδηγό καλής συμπεριφοράς, εν καιρώ πολέμου ζητάμε πολιτικές πρωτοβουλίες, για να σταματήσει, αμέσως, ο πόλεμος. Και δεν μπορεί ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση, ούτε ο Διεθνής Οργανισμός των Η.Ε., να μεταπίπτουν στο ρόλο του Ερυθρού Σταυρού ή του λαφυραγωγού, όταν σήμερα, μπροστά στα μάτια όλων μας, οι Αμερικοβρετανοί με τους συνεταίρους τους, δηλώνουν-λεηλατούν ολόκληρο τον κόσμο. Ο σύγχρονος κόσμος στρέφεται εναντίον του κέντρου του αρχαιότερου πολιτισμού και δεν υπάρχει καμία ισορροπία στο Διεθνές Δίκαιο. Αυτά είναι τα κρίσιμα θέματα, πάνω στα οποία και η ελληνική Κυβέρνηση οφείλει να τοποθετηθεί απερίφραστα. Υπάρχει σοβαρό πρόβλημα πια στις επιλογές μας και ουσιαστικά μέσα από τη χειραφέτηση της Ευρώπης, από την αμφισβήτηση της ηγεμονίας των ΗΠΑ, κύριε Πρωθυπουργέ, ας το καταγράφουμε, η λογική του προληπτικού πολέμου να μην ισοδυναμεί με διαρκή πόλεμο, για να μην επιβάλουν σε ολόκληρο τον πλανήτη το συναινετικό ολοκληρωτισμό της αυτοκρατορικής υπερδύναμης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο Πρωθυπουργός κ. Κωνσταντίνος Σημίτης έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης):

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μετά την εξέλιξη η οποία οδήγησε στον πόλεμο, υπήρχαν πολλές φωνές, οι οποίες διαπίστωσαν ότι εξωτερική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν υπάρχει. Εξωτερική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπάρχει. Ανέφερα το παράδειγμα ότι μια δύναμη ειρήνης θα αναλάβει στα Σκόπια τη θέση, τη λειτουργία που είχε η δύναμη του ΝΑΤΟ. Μπορώ να αναφερθώ και στη συνεργασία με τη Ρωσία, η οποία οδήγησε σε μια άλλη σχέση ανάμεσα στη Ρωσία και την Ευρωπαϊκή Ένωση στην ένταξη και πολλά άλλα παραδείγματα. Συμφωνώ όμως ότι δεν είναι ικανοποιητική. Υπάρχουν μεγάλες αδυναμίες οι οποίες πρέπει να αντιμετωπιστούν. Η Ελλάδα έχει κάνει συγκεκριμένες προτάσεις και για θεσμικές και για πρακτικές βελτιώσεις. Αναφέρω στη συνέλευση ότι έχουμε κάνει προτάσεις σε σχέση με την ενιαία νομική προσωπικότητα για την Ένωση, ώστε να μπορεί να συνάπτει διεθνείς συμφωνίες σε θέματα εξωτερικής πολιτικής για τη θέσπιση θέσης Υπουργού Εξωτερικών για την Ευρωπαϊκή Ένωση με τη συγχώνευση υπό όρους των θέσεων του ύπατου εκπροσώπου και του επιτρόπου εξωτερικών σχέσεων για την επέκταση της ειδικής πλειοψηφίας για τη δημιουργία της ευρωπαϊκής διπλωματικής υπηρεσίας, των ενισχυμένων συνεργασιών στο πλαίσιο της εξωτερικής πολιτικής. Θέλω όμως να σημειώσω ότι αυτό που ανέφερε η Νέα Δημοκρατία σχετικά με τις ενισχυμένες συνεργασίες, δηλαδή την ενίσχυσή τους, ισχύουν μόνο για την εξωτερική πολιτική. Ενισχυμένες συνεργασίες δεν υπάρχουν στον τομέα της άμυνας, δεν προβλέπονται από τη Συνθήκη ή προβλέπονται υπό όρους μη εφαρμόσιμους. Συμφωνώ ότι και σ' αυτόν τον τομέα πρέπει να υπάρξει μια πρόοδος, να αναζητηθεί μια άλλη εναλλακτική στρατηγική για την ανάπτυξη της κοινής ευρωπαϊκής πολιτικής άμυνας.

Αυτή η στρατηγική έχει δύο πρότυπα. Ή το πρότυπο του Μπένε-Λουξ, των τριών χωρών που συνεργάζονταν ή το πρότυπο του Σένγκεν. Οι χώρες οι οποίες έχουν αποφασίσει να εξετάσουν αυτό το θέμα, το Βέλγιο, η Γερμανία, η Γαλλία, επιδιώκουν να δουν αν μπορούμε τη ρύθμιση αυτή, που υπάρχει στον τομέα της ασφάλειας, τη ρύθμιση του Σένγκεν, να την επεκτείνουμε ή να υπάρξει μία παράλληλη ρύθμιση στον τομέα της άμυνας.

Εμείς συμφωνούμε. Θέλω να τονίσω ότι η Ελλάδα έχει εξ αρχής επανειλημμένα πει ότι χρειάζεται μία πρόοδος στον τομέα της άμυνας. Θα εξετάσουμε όλες τις προτάσεις στο πλαίσιο των καθηκόντων που ασκούμε ως Προεδρία αυτό το εξάμηνο. Μετά θα έχουμε και εμείς συμμετοχή σε τέτοιες εξελίξεις, εφόσον μας καλύπτουν.

Χρειάζεται, λοιπόν, θεσμική ενίσχυση της εξωτερικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Χρειάζεται να ξεπεραστούν τα πολιτικά προβλήματα με τη λύση των αντιθέσεων που υπάρ-

χουν και ιδίως να υπάρξει διευκρίνιση της σχέσης με τις Ηνωμένες Πολιτείες. Επίσης χρειάζεται μία νέα προσέγγιση στην πολιτική της άμυνας -γιατί εκεί δεν είναι δυνατές οι ενισχυμένες συνεργασίες- μία νέα προσέγγιση η οποία βασίζεται σε μία εναλλακτική σκέψη, μία σκέψη η οποία έχει πρότυπα άλλες συνεργασίες, όπως αυτή του Σένγκεν.

Θέλω να επαναλάβω και να τονίσω το κεντρικό θέμα το οποίο διαχωρίζει αυτή τη στιγμή τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Είναι η σχέση με τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Ορισμένες χώρες, όπως η Γερμανία, η Γαλλία, αλλά και εμείς πιστεύουμε ότι η Ευρώπη πρέπει να είναι ένας αυτόνομος πόλος, να έχει τη δική της πολιτική, ότι θα πρέπει με βάση την αυτονομία της και τη δική της πολιτική να αναπτύξει την άμυνά της, αλλά ταυτόχρονα να έχει μία σχέση συνεργασίας με τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Υπάρχουν άλλες χώρες, όπως η Μεγάλη Βρετανία, η Ισπανία, η Πορτογαλία οι οποίες πιστεύουν ότι κεντρικό ρόλο στην όλη στρατηγική της περιοχής παίζουν οι Ηνωμένες Πολιτείες και γι' αυτό χρειάζεται πρώτα απ' όλα να διαφυλάξουμε αυτήν την ιδιαίτερη σχέση με τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Το θέμα αυτό πρέπει να συζητηθεί, πρέπει να λυθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση, γιατί αν δεν λυθεί η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν πρόκειται να προχωρήσει ξεκάθαρα. Μπορεί βεβαίως να λυθεί με το να υπάρξει μία διαφοροποίηση, όπως ανέφερα, σε σχέση με τον τρόπο οργάνωσης και τον τρόπο δράσης για τα αμυντικά θέματα. Θα πρέπει, όμως, προτού προχωρήσουμε στο βήμα αυτό να είμαστε πολύ προσεκτικοί για να διατηρήσουμε πάντα την κοινή προσπάθεια της Ένωσης.

Συμφωνώ, επίσης, με την άποψη ότι θα πρέπει να προχωρήσουμε σε συνεννόηση ανάμεσα στα κόμματα. Ο νόμος για το Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής ψηφίστηκε από τη Βουλή και θα λειτουργήσει. Το Συμβούλιο Πολιτικών Αρχηγών υπό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας είναι όργανο που δεν προβλέπεται από το Σύνταγμα.

Ο Συνασπισμός είπε ότι η Κυβέρνηση αρνείται να πάρει πρωτοβουλίες. Η Κυβέρνηση, επειδή ασκεί την Προεδρία, δεν μπορεί να πάρει πρωτοβουλίες όταν δεν έχουν τη σύμφωνη γνώμη των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όταν δεν υπάρχει γνώμη των άλλων κρατών-μελών.

Αν ακολουθούσαμε αυτήν την άποψη, τότε η Ελληνική Προεδρία θα έκανε μία παρέμβαση στα Ηνωμένα Έθνη. Μετά από ένα εξάμηνο η ιταλική Προεδρία θα έκανε την αντίθετη ακριβώς παρέμβαση, διότι βρίσκεται στην άλλη πλευρά και η Ιρλανδική Προεδρία -μετά την ιταλική- επειδή προσπαθεί να κρατήσει ισορροπίες, θα έκανε μία παρέμβαση που δεν θα συμφωνούσε ούτε με την πρώτη ούτε με τη δεύτερη.

Αυτό θέλουμε από την Ευρωπαϊκή Ένωση; Ανά έξι μήνες να αλλάζεις στάση και να έχει αντιτιθέμενες πρωτοβουλίες; Αυτό ακριβώς πρέπει να το αποκλείσουμε, αν θέλουμε μικρές χώρες να παίζουν ρόλο στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Διότι αν υπάρξει αυτό το χάσμα, ποιο θα είναι το αποτέλεσμα; Θα πουν οι μεγάλες χώρες «ελέγχουμε εμείς» και η Προεδρία πια δεν πηγαίνει εκ περιτροπής σε όλους, πηγαίνει μόνο σε ορισμένους. Γιατί δεν μπορούμε να διαχειριστούμε μία πολιτική η οποία ανά εξάμηνο υποστηρίζει τα ακριβώς αντίθετα. Το να μιλάμε για πρωτοβουλίες υπό αυτές τις συνθήκες είναι σαν να θέλουμε να εξασθενήσουμε την Ένωση. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Η Ελλάδα δεν συμμετέχει στον πόλεμο. Δεν έχει μέσα και άνδρες που εμπλέκονται στον πόλεμο.

Είπε ο κ. Κωνσταντόπουλος αν έχουμε πει ποτέ το «όχι». Κύριε Κωνσταντόπουλε, θέλω να σας επιστήσω την προσοχή, έτσι πολύ απλά, ότι η Ελλάδα δεν συμμετέχει σ' αυτό που οι Ηνωμένες Πολιτείες και η Αγγλία λένε συμμαχία. Συμμετέχει όμως η Δανία, συμμετέχει η Ολλανδία, συμμετέχει η Ιταλία, συμμετέχει η Ισπανία. Για να μην συμμετέχει η Ελλάδα, θα πει ότι ερωτηθήκαμε και είπαμε ότι δεν συμφωνούμε. Και αυτό το έχουμε πει καθαρά. Σκέψη χρειάζεται.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Γιατί μας λένε «ευχαριστώ»;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Η φρεγάτα «ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ» βρίσκεται στον Κόλπο, μαζί με

μία γαλλική και μία καναδική φρεγάτα, στο πλαίσιο του προγράμματος «enduring freedom» που αφορά τη διεθνή τρομοκρατία. Η φρεγάτα «ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ» και οι δύο άλλες φρεγάτες έχουν κοινό πλαίσιο δράσης. Βρίσκονται μακριά από την εμπόλεμη ζώνη και συνοδεύουν πλοία που δεν συνδέονται ούτε άμεσα ούτε έμμεσα με τη διεξαγωγή των επιχειρήσεων.

Υπάρχει, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μια σειρά από συνθήκες που καθορίζουν τις σχέσεις μας με άλλες χώρες και τις Ηνωμένες Πολιτείες. Είναι οι συμβάσεις του ΝΑΤΟ, περί του νομικού καθεστώτος των δυνάμεων των κρατών-μελών του ΝΑΤΟ, η ελληνοαμερικανική συμφωνία συνεργασίας του 1990, η ελληνοαμερικανική συμφωνία τεχνικής διευθέτησης του 1977 και η συνολική τεχνική συμφωνία μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των ΗΠΑ, που κυρώθηκε πρόσφατα από τη Βουλή. Ό,τι περιέχεται σ' αυτές τις συμβάσεις το εκτελούμε. Ό,τι δεν περιέχεται, δεν το κάνουμε.

Όσον αφορά την ανθρωπιστική βοήθεια θέλω να σας αναφέρω ότι προβλέπεται από την Επιτροπή ένα σύνολο 100 εκατομμυρίων ευρώ, τα οποία πρόκειται να διατεθούν. Από αυτά ήδη 3 εκατομμύρια δόθηκαν στις 21 Μαρτίου στον Ερυθρό Σταυρό και άλλα 79 εκατομμύρια πρόκειται να δοθούν από την Επιτροπή στα Ηνωμένα Έθνη και σε διάφορες οργανώσεις, οι οποίες υπάγονται στα Ηνωμένα Έθνη. Και αν χρειαστούν περισσότερα χρήματα βεβαίως η πρότασή μας είναι να υπάρξουν.

Η κ. Παπαρήγα είπε ότι δεν υπάρχει εθνικό συμφέρον, ότι το εθνικό συμφέρον που επικαλούμαστε είναι τα μακροπρόθεσμα συμφέροντα της πλουτοκρατίας. Το τι είναι εθνικό συμφέρον βεβαίως λείει η λογική ότι είναι συζητήσιμο. Υπάρχουν διάφορες απόψεις για το εθνικό συμφέρον. Υπάρχουν όμως και υπέρτερες αξίες -αυτό δεν πρέπει να το ξεχνάμε- οι οποίες μας επιβάλλουν να προασπίσουμε τον χώρο μας, να προασπίσουμε την πολιτεία μας, την εδαφική μας ακεραιότητα, την κυριαρχία μας, την αυτονομία μας. Δεν μπορούμε όλα να τα θεωρούμε ότι είναι μακροπρόθεσμα συμφέροντα της πλουτοκρατίας και να καθορίζουμε τις στάσεις μας με βάση αυτό το κριτήριο. Δεν συμφωνώ καθόλου.

Κυρία Παπαρήγα, πρέπει να σας πω ότι εξεπλάγην πολύ όταν την 25η Μαρτίου στο Μνημείο του Αγνώστου Στρατιώτη τηρήθηκε ενός λεπτού σιγή προς τιμή των νεκρών. Δεν πιστεύω να εξυμνητούσαμε τα μακροπρόθεσμα συμφέροντα της πλουτοκρατίας. Εκείνη τη στιγμή, τη στιγμή του ενός λεπτού σιγής, ακούστηκαν συνθήματα από τους οπαδούς της παράταξής σας για την Κυβέρνηση και την κατάσταση. Νομίζω ότι αυτό αντίκειται σ' αυτό που θεωρούμε «γενικές αξίες».

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ): Η Σούδα πώς ταυτίζεται με το εθνικό συμφέρον;

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: Γενικές αξίες όταν βομβάρδιζαν επί εβδομήντα οκτώ ημέρες τη Γιουγκοσλαβία;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης):

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κλείνω με το εξής. Η εξωτερική μας πολιτική είναι πολιτική ειρήνης. Είναι πολιτική με υπευθυνότητα, σχέδιο και γνώση. Είναι πολιτική αρχών. Απαιτεί ψυχραιμία και νηφαλιότητα.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Σαν και αυτήν που έχουν οι φονιάδες των λαών; Τέτοια ψυχραιμία;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης):

Είναι πολιτική υπεράσπισης των εθνικών μας δικαιών.

Είναι πολιτική κύρους, που έβγαλε την Ελλάδα από το περιθώριο και την ανέδειξε σε δύναμη και ηγετικό παράγοντα της περιοχής.

Το σύνθημά μας «Πρώτα η Ελλάδα» αποτελεί θέση αρχής, που προβάλλεται έναντι όλων: των εταίρων, των συμμάχων μας, των τρίτων. Η εξωτερική πολιτική δεν είναι πεδίο για μεγαλοστομίες και ρητορικά τεχνάσματα. Έχουμε ευθύνη απέναντι στο λαό και τη χώρα! Στην εξωτερική πολιτική δεν έχουν θέση οι ανακρίβειες, η παραπλάνηση και η ανευθυνότητα! Δεν έχουν θέση οι μικροκομματικοί υπολογισμοί. Το εθνικό συμφέρον απαιτεί σοβαρότητα, ομοψυχία και ενότητα!

Σ' αυτήν την κρίσιμη συγκυρία πρέπει να είμαστε ενωμένοι! Έχουμε όλοι χρέος να διασφαλίσουμε τη σταθερότητα, την

προοπτική της Ελλάδας σε έναν ταραγμένο κόσμο. Κριτήριό μας είναι η Ελλάδα της ειρήνης, η Ελλάδα που είναι ισχυρή! Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση, η οποία έγινε σύμφωνα με το άρθρο 142Α του Κανονισμού της Βουλής, για την πρόσφατη Σύνοδο του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τον πόλεμο στο Ιράκ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο Βουλευτής Σερρών κ. Αχιλλέας Καραμανλής ζητεί ολιγοήμερη άδεια απουσίας στο εξωτερικό.

Η Βουλή εγκρίνει;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Κύριοι συνάδελφοι, έχουν διανεμηθεί τα Πρακτικά της Τετάρ-

της 5 Μαρτίου 2003 και Πέμπτης 6 Μαρτίου 2003 και ερωτάται το Σώμα αν επικυρούνται.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Συνεπώς τα Πρακτικά της Τετάρτης 5 Μαρτίου 2003 και Πέμπτης 6 Μαρτίου 2003 επικυρώθηκαν.

Δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 12.55', λύεται η συνεδρίαση για αύριο ημέρα Παρασκευή 28 Μαρτίου 2003 και ώρα 10.30', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος κοινοβουλευτικό έλεγχο: α) συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων και β) συζήτηση της με αριθμό 12/10.10.2002 επερώτησης Βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, σχετικά με την εκτέλεση των αντιπλημμυρικών έργων στον Κηφισό ποταμό, σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ

